

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

BRNO 2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veličák

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>

9395458

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

Obsah

STUDIE A KRÁTKÉ ČLÁNKY

Jiří A. Svoboda	SÍDELNÍ ARCHEOLOGIE LOVECKÝCH POPULACÍ. K DYNAMICE A POPULÁČNÍ KINETICE MLADÉHO PALEOLITU VE STŘEDNÍM PODUNAJÍ	13
	SETTLEMENT ARCHAEOLOGY OF HUNTING POPULATIONS. UPPER PALEOLITHIC DYNAMICS AND POPULATION KINETICS IN THE MIDDLE DANUBE BASIN	
Petr Škrdla	MLADOPALEOLITICKÉ SÍDELNÍ STRATEGIE V KRAJINĚ: PŘÍKLAD STŘEDNÍHO POMORAVÍ	33
	THE UPPER PALEOLITHIC SETTLEMENT STRATEGIES: MIDDLE COURSE OF THE MORAVA RIVER	
Martin Novák	PRIESTOROVÁ ANALÝZA PALEOLITICKÝCH SÍDLISK. DISTRIBÚCIA ARTEFAKTŮV NA GRAVETTIENSKÝCH SÍDLISKÁCH PAVLOV A KAŠOV	49
	SPATIAL ANALYSIS OF PALEOLITHIC SITES. DISTRIBUTION OF ARTIFACTS AT THE GRAVETTIAN SITES OF PAVLOV AND KAŠOV.	
Pavel Kouřil	ZU EINIGEN ÄUßERUNGEN DER MATERIELLEN NOMADENKULTUR AUF DEM MIKULČICER BURGWALL	69
	K NĚKTERÝM PROJEVŮM NOMÁDSKÉ HMO TNÉ KULTURY NA MIKULČICKÉM HRADĚ	

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

PALEOLIT A MEZOLIT

BORŠICE U BUCHLOVIC (okr. Uherské Hradiště)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Daniel Nývlt	79
ČEBÍN (okr. Brno-venkov)	Petr Neruda, Zdeňka Nerudová	81
ČERNOTÍN (k. ú. Hluzov, okr. Přerov)	Marek Kalábek	82
DOLNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)	Jiří Svoboda, Martin Novák, Miriam Nývltová Fišáková, Martin Jones	82
HLINSKO (okr. Přerov)	Petr Škrdla	84
HRANICE (okr. Přerov)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková	86
MÍŠKOVICE (okr. Kroměříž)	Petr Škrdla	87
MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov)	Jiří Svoboda, Martin Frouz	89
NAPAJEDLA (okr. Zlín)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Daniel Nývlt	90
NUZÍŘOV (okr. Brno-venkov)	Petr Neruda, Zdeňka Nerudová	93
POPŮVKY (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča	94
PŘEROV (k. ú. Předmostí u Přerova, okr. Přerov)	Miriam Nývltová Fišáková, Zdeněk Schenk	94
SOKOLNICE (okr. Brno-venkov)	Petr Neruda, Zdeňka Nerudová, Michal Šimandl	96
SPYTIHNĚV (okr. Zlín)	Petr Škrdla	97
ŠÍŠMA (okr. Přerov)	Zdeněk Schenk, Dalibor Figel	98
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uh. Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Martin Novák, Daniel Nývlt	98
ÚNANOV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	100

NEOLIT

BÍLOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	101
BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-venkov)	Karel Výška	101
BRNO (k.ú. Královo Pole, okr. Brno-město)	Petr Holub, Lenka Sedláčková	102
BRNO (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)	Michal Přichystal	102
BŘEZOLUPY (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	103
IVANČICE (k. ú. Budkovice, okr. Brno-venkov)	Milan Salaš	104
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	104
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	105
HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	105
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobernice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	105
HRADČOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Antonín Přichystal, Petr Škrdla	105
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	106
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	106
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	106
KUŘIM (okr. Brno-venkov)	Karel Výška	107
KUŘIM (okr. Brno-venkov)	Michal Přichystal	108
LELEKOVICE (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča, Josef Kovář, Miriam Nývltová Fišáková, Antonín Přichystal	108
LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Loučka, okr. Přerov)	Arkadiusz Tajer	109
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	109
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	109
OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	109
OTROKOVICE (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	110
OTROKOVICE (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	110
PODOLÍ (okr. Brno-venkov)	David Parma	111
PODOLÍ (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	111
POPOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	112
POSTŘELMOV (okr. Šumperk)	Vladimír Goš, Jakub Halama	112
RYBNÍKY (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	114
STŘELICE (k. ú. Střelice u Brna, okr. Brno-venkov)	Michal Přichystal	114
ŠTÍTARY (okr. Znojmo)	Martin Kuča, Milan Vokáč	115
TEČOVICE (okr. Zlín)	Jana Langová	116
TOPOLNÁ (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	116
TRAPLICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla, Milan Vokáč	116
TUČAPY (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	117
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	118
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	118

ENEOLIT

BEZMĚROV (okr. Kroměříž)	Arkadiusz Tajer	121
BOŘETICE (okr. Břeclav)	Petr Dvořák, Pavla Růžičková	121
BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-město)	Karel Výška	122
BRNO (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	Petr Kos	122
BŘEZINA (okr. Vyškov)	Hana Dehnerová, Pavel Šlězár, Pavel Moš	122
BŘEZOLUPY (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Milan Vokáč, Petr Škrdla	123
BUČOVICE (k. ú. Kloboučky, okr. Vyškov)	Karel Výška	124
DĚTKOVICE (okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	124
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	125
HABROVANY (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	125
HABRŮVKA (okr. Blansko)	Jiří Svoboda	125
HLINSKO (okr. Přerov)	Zdeněk Schenk, Martin Kuča	126
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobernice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	127
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	127
KADOV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	128
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	128
KROMĚŘÍŽ (k. ú. Miňůvky, okr. Kroměříž)	Arkadiusz Tajer	129
KROMĚŘÍŽ (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	129
KUDLOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	129

KUŘIM (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča, Tereza Sobolová	130
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	130
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	131
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	131
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Miroslav Šmíd	131
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Jakub Vrána	132
OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	132
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	132
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	133
PAVLOV (okr. Břeclav)	Petr Kubín	133
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	133
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	133
PROSTĚJOV (k. ú. Čechovice, okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	134
TROUBELICE (okr. Olomouc)	Jakub Vrána	134
TRSTĚNICE (okr. Znojmo)	Jan Knotek, Milan Vokáč	134
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Míkovice nad Olšavou, okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Antonín Přichystal, Petr Škrdla	135
VESELÍČKO (k. ú. Veselíčko u Lipníka nad Bečvou, okr. Přerov)	Zdeněk Schenk	135
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča	136
DOBA BRONZOVÁ		
BRNO (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	Petr Kos	137
BUDKOVICE (okr. Brno-venkov)	Milan Salaš	137
ČERNOTÍN (okr. Přerov)	Marek Kalábek	138
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	138
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	138
DOLANY (okr. Olomouc)	Karel Faltýnek, Pavel Moš, Pavel Šlězár	139
DRAŽŮVKY (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	140
DRNOVICE (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	140
DYJE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	140
HABROVANY (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	140
HABROVANY (okr. Vyškov)	Marek Lečbych	141
HAVRANÍKY (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	141
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobeřice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	141
HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	141
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	142
JIHLAVA (okr. Jihlava)	Stanislav Stuchlík	143
KROMĚŘÍŽ (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	143
LITOVEL (okr. Olomouc)	Pavel Šlězár	143
MEDLOV (okr. Olomouc)	Marek Kalábek	143
MĚNÍN (okr. Brno-venkov)	Michal Přichystal	144
MIKULOV (okr. Břeclav)	Petr Kubín	145
MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	145
MOHELNICE (okr. Šumperk)	Jakub Halama	145
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	146
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	146
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Jakub Vrána	146
OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	147
OTNICE (okr. Vyškov)	Marek Lečbych	147
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	147
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	147
PODOLÍ (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	148
ROUSÍNOV (okr. Vyškov)	Michal Přichystal	148
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	148
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	149
TRAPLICE (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Novák	149
VIŠŇOVÉ (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	149
ZÁHLINICE (okr. Kroměříž)	David Parma	149
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	150

DOBA ŽELEZNÁ

BLAŽOVICE (okr. Brno-venkov)	Petr Kos, Karel Výška	153
BRNO (k. ú. Královo Pole, okr. Brno-město)	Petr Holub	153
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	154
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	154
HABROVANY (okr. Vyškov)	Marek Lečbych	154
HRUBČICE (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	155
HRUŠKY (okr. Vyškov)	Petr Kos	155
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	155
CHARVÁTÝ (okr. Olomouc)	Vendula Vránová	155
KLIMKOVICE (okr. Nový Jičín)	Jindřich Hlas, Tereza Krasnokutská	156
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	156
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	156
MEDLOV (okr. Olomouc)	Marek Kalábek	157
MIROSLAV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	157
MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	157
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Vaškových	157
MOHELNICE (okr. Šumperk)	Jakub Halama	158
OLBRAMICE (okr. Nový Jičín)	Jindřich Hlas, Tereza Krasnokutská	158
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)	Jaroslav Peška, Filip Šrámek	158
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	159
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	159
PODIVICE (okr. Vyškov)	Pavel Fojtík, Mojmír a Radim Malečkoví	159
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	160
PŘESKAČE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	160
ROUSÍNOV (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov)	Michal Přichystal	160
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	160
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	160
TULEŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	161
VIŠŇOVÉ (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	161
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	162
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	162

DOBA ŘÍMSKÁ

DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	163
DRNHOLEC (okr. Břeclav)	Jan Jílek, Joan Pinar, Milan Vokáč	163
HRUBČICE (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	164
KOBYLNICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	164
MIROSLAV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	164
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Vaškových	165
NOVÝ ŠALDORF (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	165
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	165
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Vendula Vránová	166
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Miroslav Šmíd	166
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	167
PODOLÍ (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	167
REŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čížmář	168
ROUSÍNOV (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov)	Michal Přichystal	168
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	168

STŘEDOVĚK A NOVOVĚK

BOHUSLAVICE (okr. Prostějov)	David Vích	169
BOHUŠOV (k. ú. Bohušov, okr. Bruntál)	Michal Zezula	169
BOUZOV (okr. Olomouc)	Hana Dehnerová	169
BRNO (okr. Brno-město)	Petr Holub, Václav Kolařík, David Merta, Marek Peška, Petr Polánka, Lenka Sedláčková, Dana Zapletalová, Antonín Zůbek	170
BRNO (k. ú. Tuřany, okr. Brno-město)	Petr Kos, Karel Výška	226

BRUMOV-BYLNICE (k. ú. Bylnice, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	226
BRUSNÉ (okr. Kromčříž)	Dalibor Janiš, Jiří Kohoutek, Radim Vrla	227
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	228
DRAŽŮVKY (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	228
HLUČÍN (okr. Opava)	Hana Teryngerová	228
HODONICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	229
HOLUBICE (okr. Vyškov)	David Parma	229
HORNÍ BENEŠOV (okr. Bruntál)	Marek Kiecoň	229
HOSTĚRÁDKY-REŠOV (okr. Vyškov)	Karel Výška	230
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobeřice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	230
HULÍN (okr. Přerov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	230
HUSTOPEČE (okr. Břeclav)	Michal Přichystal	230
HVOZD (okr. Prostějov)	Karel Faltýnek, Pavel Šlézar, Pavel Moš	231
JEMNICE (okr. Znojmo)	Petr Holub, David Merta	232
JESENÍK (okr. Jeseník)	Petr Kováčik, Petra Veselá	233
JEVIŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	234
JEVIŠOVKA (okr. Břeclav)	Petr Kubín	234
JIHLAVA (okr. Jihlava)	Petr Hejhal, Petr Hrubý	234
JIHLAVA (okr. Jihlava)	David Zimola	249
KARVINÁ (k. ú. Karviná-město, okr. Karviná)	Eva Drozdová, Michal Zezula	249
KARVINÁ (k. ú. Karviná-město, okr. Karviná)	Michal Zezula, Lukáš Gál	250
KLOPOTOVICE (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	250
KRALICE NA HANĚ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	250
KRHOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	251
KRNOV (k. ú. Horní předměstí, okr. Bruntál)	Michal Zezula	252
KRNOV (okr. Bruntál)	František Kolář	252
KYJOV (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	254
LITOVEL (okr. Olomouc)	Karel Faltýnek, Pavel Šlézar	254
LITOVEL (okr. Olomouc)	Pavel Šlézar	255
LUKÁ (k. ú. Březina, okr. Olomouc)	Miloš Hlava, David Vích	255
LUKOV (okr. Zlín)	Jana Langová	256
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	256
MIKULČICE (okr. Hodonín)	Marian Mazuch	256
MIKULČICE (okr. Hodonín)	Lumír Poláček, Jaroslav Škojcc, Petr Čáp	257
MIROSLAV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	258
MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	259
MISTRICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	259
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště) Miroslav	Miroslav Vaškových	259
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	Rudolf Procházkva	259
MOHELNICE (okr. Šumperk)	Jakub Halama	260
MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrý, okr. Brno-venkov)	Petr Kos	260
MORAVSKÉ BUDĚJOVICE (okr. Třebíč)	Zdeněk Čižmář	261
MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	262
NOVÝ MALÍN (okr. Šumperk)	Hana Dehnerová, Vladimír Goš	263
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	263
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	263
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Vendula Vránová	264
OLOMOUC (k.u. Slavonín)	Jakub Vrána	264
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	Hana Dehnerová, Petr Večeřa	264
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	Richard Zatloukal	265
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	Richard Zatloukal	266
OPAVA (k. ú. Opava-město, okr. Opava)	Michal Zatloukal	267
OPAVA (k. ú. Opava-město, okr. Opava)	František Kolář	268
OPAVA (k. ú. Opava-město, okr. Opava)	Marek Kiecoň	269
OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava)	Tereza Krasnokutská	269
OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava)	Marek Kiecoň	271
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	271
PONĚTOVICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	271
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	272

PŘEROV (okr. Přerov)	Aleš Drechsler, Rudolf Procházka,	274
	Zdeněk Schenk	
PŘESKAČE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	278
RAJHRADICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	279
RATÍŠKOVICE (okr. Hodonín)	Lumír Poláček, Jaroslav Škojec	279
SUŠICE (okr. Přerov)	Dalibor Figel, Monika Slováčková	280
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	281
ŠTERNBERK (okr. Olomouc)	Hana Dehnerová, Jan Grégr	281
ŠTERNBERK (okr. Olomouc)	Jakub Vrána	282
TELČ (okr. Jihlava)	Milan Vokáč, David Zimola	283
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Vaškových	284
UHERSKÝ OSTROH (okr. Uherské Hradiště)	Dana Menoušková	285
VELKÉ KUNĚTICE (okr. Jeseník)	Jakub Vrána	285
VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)	Karel Faltýnek, Pavel Šlězár	286
VIDNAVA (okr. Jeseník)	Jakub Vrána	286
VIZOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	286
VRCHOSLAVICE (okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	287
VYSKYTNÁ NAD JIHLAVOU (okr. Jihlava)	David Zimola, Milan Vokáč	287
VYSOKÉ POLE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	288
VYŠKOV (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	289
ZLÍN (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	290
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	291
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	291
ŽDÁR NAD SÁZAVOU (okr. Žďár nad Sázavou)	Martin Geisler	294

ZPRÁVY O ČINNOSTI

Jiří Doležel	SEZONA 2005 V ARCHEOLOGICKÉM ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR, BRNO	297
Miloš Čižmář, Ivan Čižmář, Petr Kos, Jana Marečková	VÝSLEDKY LETECKÉHO SNÍMKOVÁNÍ ÚAPP BRNO NA MORAVĚ ZA ROK 2005	299
Rejstřík autorů		305

**PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU
2005**

**OVERVIEW OF EXCAVATIONS IN MORAVIA AND SILESIA
2005**

**ÜBERSICHT DER GRABUNGEN IN MÄHREN UND
SCHLESISIEN 2005**

PALEOLIT

PALEOLITHIC

PALÄOLITHIKUM

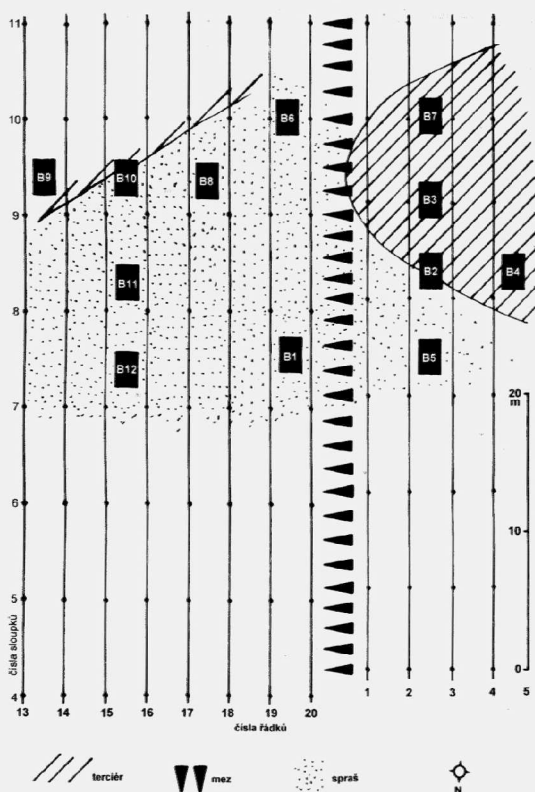
BORŠICE U BUCHLOVIC (okr. Uherské Hradiště) „Chrátka“. Gravettien. Sídliště. Systematický průzkum.

Na podzim roku 2005 jsme provedli revizní výzkum lokality Boršice-Chrástka. Cílem naší akce bylo především lokalizovat bývalou Klímovu sondu A (cf. Klíma 1965, obr. 133), ověřit, nakolik lokalitu poškodilo zterasování svahu počátkem 90. let 20. století, a zjistit, zdali se na lokalitě dochovaly intaktní sedimenty vhodné pro případný další výzkum. Tyto práce navázaly na podobnou snahu P. Škrdly z let 1996-1997 (Škrdla 2005), kdy byla lokalita ověřována sérií vrtů. Tyto vrty lokalizovaly ostrůvek terciérních sedimentů, který zmiňuje Klíma (1965, obr. 133), a polohy, kde nasedá dosud neporušená spraš.

V roce 2005 byla ve volných prostorech mezi řádky vinohradu vyhloubena série 12 ručně kopaných sond (obr. 1) o rozměru vždy přibližně 1 × 2 m. Protože v okolí není žádný

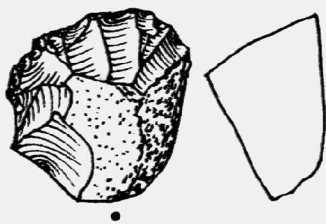
Obr. 2. Boršice-Chrástka. Profil sondy B11/05 s uhlíkatou polohou a osteologickým materiálem.
Boršice-Chrástka. Section of trench B11/05 with the charcoal horizon and osteological material.

Obr. 1. Boršice-Chrástka. Plán sond.
Boršice-Chrástka. Location of trenches.

pevný geodetický bod a výhled jižním směrem je mírně zakryt (což neumožnilo přesné zaměření pomocí GPS), byly tyto sondy zaměřeny zatím pouze relativně v rámci jednotlivých řádků a sloupků vinohradu. Vzniklé schéma pak bylo překryto s plánkem B. Klímy (1965, obr. 133). Přestože se nám nepodařilo zachytit okraj Klímovy sondy A z roku 1964, předpokládáme, že leží někde v bezprostřední blízkosti našich sond B11/05 a B12/05.

Celé území studované kopanými sondami v roce 2005 má velmi podobnou stavbu nejmladších geologických vrstev. Terciérní podloží je tvořeno paleogenními prachovitými jílovci vsetínských vrstev. Kvartérní série je nejčastěji 1,5–2 m mocná a začíná laminovanými až tence vrstevnatými (0,5–5 cm), mramorovanými, nestejně vápnitými prachovitými až jílovitoprachovitými koluviálními geliflukčními sedimenty s velkým množstvím vápnitých záteků z nadožních spraší. Na tyto koluviální sedimenty je vázána naprostá většina nalezeného osteologického i archeologického materiálu. Sedimenty koluviální série jsou překryty pleniglaciální spraší o proměnlivé mocnosti do max. 0,9 m, mnohdy však nejsou spraše vůbec zachovány. Spraš je silně vápnitá s velkým množstvím nejčastěji subvertikálních vápnitých záteků až čoček (až 20 × 15 cm) zasahujících i do podložních sedimentů, občasné jsou i skvrny oxidů Fe a Mn. Kvartérní sedimenty jsou ukončeny nejčastěji 0,5–0,8 m polohou antropogenních sedimentů vzniklých při terasování svahu v 90. letech. Antropogenní sedimenty obsahují různě promíchané spraše a koluviální prachové sedimenty s recentní půdou.

Obr. 3. Boršice-Chrástka. Radiolaritové škrabadlo.
Boršice-Chrástka. Radiolarite endscraper.

Popis sond

Sonda B1/05 zachytila občasné resedimentované uhlíky v tence laminovaných hlinitojílovitých koluviálních sedimentech s hojnými vápnitými záteky z nadložní ~0,8 m mocné spraše.

Sondy B2/05-B5/05 zachytily pouze terciární nebo ploužené koluviální sedimenty.

Sondy B6/05-B8/05 zachytily pouze ojedinělé nálezy a uhlíkaté polohy v koluviálních laminovaných sedimentech.

Sondy B9/05 a B10/05 zachytily okraj sprašové čočky s ojedinělými nálezy v geliflukci resedimentovaných koluviích. V sondě B10/05 byla kumulace osteologického materiálu.

Sonda B11/05 odkryla menší kumulaci osteologického materiálu v doprovodu ojedinělých kamenných artefaktů (3 ks) v geliflukčních tence vrstevnatých koluviích (obr. 2). Vzorek 20 litrů sedimentu z popelovité polohy, která probíhala těsně pod nálezovým horizontem s kostmi, byl plaven. Získáno bylo pouze 6 drobných mikroodštěpků silicitu severské proveniencí, 3 velmi malé kousky červeného barviva a jedna drobná hrudka vypálené hlíny.

Sonda B12/05 zachytila v ploužných koluviálních prachových sedimentech polohu bohatou na artefakty štípané kamenné industrie. Pomocí špachtlí bylo získáno 25 artefaktů, dalších 90 drobných odštěpků a dvě drobné hrudky červeného barviva byly vyplaveny ze vzorku 10 litrů sedimentu.

Osteologický materiál pochází převážně ze sond B8/05, B10/05 a B11/05 (ojediněle též z B9/05 a B12/05) a sestává z následujících druhů savců: mamut srstnatý (*Mammuthus primigenius*), nosorožec srstnatý (*Coelodonta antiquitatis*), kůň sprašový (*Equus germanicus*), sob polární (*Rangifer tarandus*) a vlk (*Canis lupus*). Blíže neurčitelné kosti byly zařazeny do tří velikostních kategorií - velký savec (velikost koně), středně velký savec (velikost soba) a malý savec (velikost vlka). Podle zlomků stoliček mamuta lze konstatovat, že v sondě jsou pozůstatky nejméně tří jedinců, a to mláďete

Tab. 1. Četnost nálezů jednotlivých částí kostry u jednotlivých druhů/minimální počet jedinců (všechny sondy dohromady).
Frequencies of the individual species/MNI.

druh zvířete/ druh kosti	identifikované kosti					blíže neidentifikované kosti (pouze velikostní kategorie)		
	mamut	kůň sprašový	nosorožec	sob polární	vlk obecný	velký savec (velikost koně)	středně velký savec (velikost soba)	malý savec (velikost vlka)
kly (fragmenty)	27/1							
řezáky		1/1						
stoličky	8/2			2/1				
obratle (fr.)	1/1		4/1	2/1	1/1		2	
žebra	15/1	19/1				5	1	
lopatky					1/1			
vřetenní kosti – diafýzy	2/1							
záprstní kosti – prox. část		2/1						
pánve				3/1				
holenní kosti – dist. část				1/1				
zánártní kosti	1/1				2/1			
fragmenty dlouhých kostí	8/1					1	1	4
fragmenty kostí a zubů	123							
fragmenty spálených kostí	12							

(stáří do 2 let), staršího mláděte (starší než 5 let) a dospělého jedince (stáří nad 20 let). Z mamuta se dochovaly kly, stoličky, obratle, žebra, dlouhé kosti předloktí a kosti nártu. Z koně se dochovaly zub, žebra, fragmenty dlouhých kostí a dvě metapodia, jejichž distální konec je ulomený a nelze říct, jestli tato metapodia sloužila jako šidla. Ze soba se zachovaly zuby horní i spodní čelisti, obratle, žebra, pánev, kosti holeně a nártu. Z vlka pochází lopatka, obratle a kosti zánártí. Z nosorožce pouze žebro. Skladba kostí ukazuje, že se jedná buď o skládku, nebo o centrální část lokality, kam si lidé přinesli části zvířat s kvalitním masem (oblast trupu, plece a kýty).

V rámci nevýrazné kolekce štipané kamenné industrie zaujme pouze strmě retušované škrabadlo (obr. 3), které je vyrobeno na krátkém úštěpu zeleného radiolaritu se zbytkem valounového povrchu (B12/05). Tento artefakt svým charakterem odpovídá spíše aurignacienu než gravettienu a oživuje diskusi o možné kontaminaci souboru z lokality aurignacickým materiálem (cf. Škrdla 2005).

Závěrem je možno konstatovat, že sondáž v roce 2005 splnila svůj cíl a odhalila zachovanou část lokality, kde by bylo možné pokračovat v systematickém odkryvu sídliště. Výzkum je předběžně plánován na rok 2006, záleží ale na získání povolení (nutného k jeho provedení) od majitelů vinohradu.

Z několika sond byly odebrány vzorky uhlíků na absolutní datování. Do laboratoře dosud ale zaslány nebyly, čekáme na rozhodnutí, zdali bude umožněn plánovaný výzkum – vzorky z plánovaného výzkumu by nepochybně byly kvalitnější a datovaly by konkrétní nálezové situace.

Sondáž byla realizována a příspěvek vznikl díky grantu GAČR 404-05-0305.

Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Daniel Nývlt

Literatura

- Klíma, B. 1965: Výzkum na paleolitické stanici v Boršicích v r. 1964. *Archeologické rozhledy* 17, 469–482.
Škrdla, P. 2005: *The Upper Paleolithic on the Middle Course of the Morava River*. Dolnověstonické studie 13. Brno.

Resumé

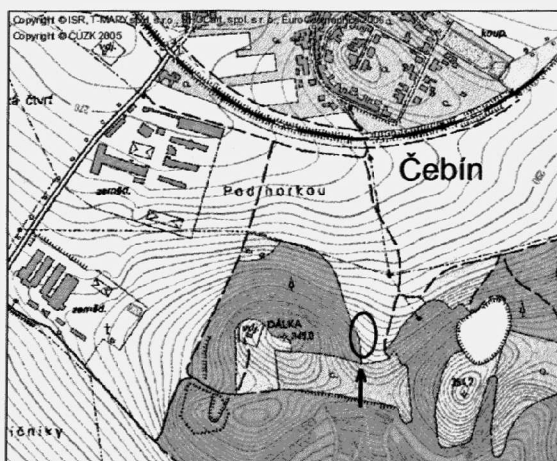
The site of Boršice-Chrástka was re-excavated during autumn of 2005. We dug a series of 12 test pits in order to relocate Klíma's trench A (cf. Klíma 1965) and to evaluate the extent of site destruction caused by archeologically non-supervised agricultural slope terracing. Several trenches yielded knapped stone artifacts (including a carinated scraper made of green radiolarite with remnants of pebble cortex) and osteological materials (including mammoth, rhinoceros, horse, reindeer, and wolf bones) in the geliflucted loamy colluvial sediments underlying the pleniglacial loess. These findings indicate that this site was not destroyed during the terracing works so it is possible to continue with systematic excavations. We collected several charcoal samples, however, these samples have not been submitted for dating as we intend to use samples from the regular excavation. The excavation is planned for autumn 2006 (subject to negotiations with the land owner).

ČEBÍN (okr. Brno-venkov)

Čebín IV. Mladý paleolit. Sídlště. Povrchový průzkum.

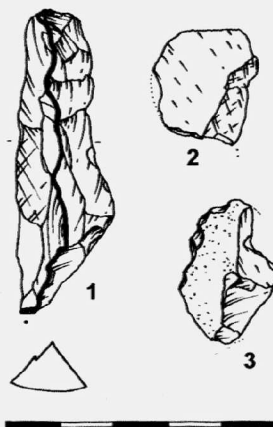
Průzkumem a ověřováním paleolitických lokalit na katastru obce Čebín se podařilo najít několik artefaktů v nové, dosud pravděpodobně neznámé poloze (JTSK 605982.9 1147686.1). Vzhledem k předcházejícím nálezům (Oliva 1989) jsme lokalitu označili jako Čebín IV. Nachází se na SV úpatí kopce Dálka v místě, kde svah přechází do nevýrazného spočinu (obr. 4). Nelze proto vyloučit ani sekundární redepozici ze sedla mezi vrcholem Dálky a východním těmenem s vápencovým lomem.

Vedle několika třísek a zlomů úštěpů z křídového rohovce (obr. 5:2-3) jsme našli také vodící hranu jádra ze stejného materiálu (obr. 5:1). Nepočtený kamenný inventář prozatím neobsahuje žádné typy, takže jeho přesnější klasifikace je nemožná.

Obr. 4. Čebín IV. Ovál – poloha lokality, šipka – možný směr redepozice.

Čebín IV. Oval – location of the site, arrow – possible direction of displacement.

Obr. 5. Čebín IV. 1 – vodící hrana jádra, 2-3 – zlomky úštěpů
Čebín IV. 1 – crested blade, 2-3 – broken flakes.

Práce byla podporována institucionálním vědeckým záměrem č. MK00009486202 a projektem GAČR č. 404/03/0157.

Petr Neruda, Zdeňka Nerudová

Literatura

Oliva M. 1989: Paleolit. In: Belcredi L. – Čížmář M. – Oliva M. – Salaš M. eds.: *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*, 8–32. Brno.

Resumé

New patinated stone artefacts have been found on the eastern slope of the "Dálka" hill and this location has been designated as "Čebín IV". The presence of a crested blade suggests Upper Palaeolithic antiquity.

ČERNOTÍN (k. ú. Hluzov, okr. Přerov)

Přehrada, „Lipí“. Osteologický materiál. Náhodný nález.

V srpnu 2005 děti vylovily z vody u západního břehu malé vodní nádrže na severovýchodním okraji Hluzova mamutí stoličku. Místo nálezu představuje křovinami a stromy zarostlý břeh nádrže, která je dnes umístěna v místě původního koryta Hluzovského potoka. Ohledáním místa nálezu nebyly zjištěny další předměty. Souřadnice lokality jsou následující: 49°32,786'N a 17°47,015'E (WGS-84).

Marek Kalábek

Resumé

An isolated mammoth molar was found on the northeastern margin of Hluzov (Přerov District), on the banks of a dam.

DOLNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)

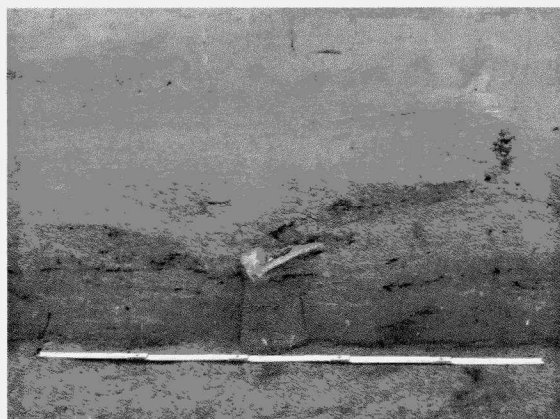
Nad cihelnou, Dolní Věstonice II – temeno. Gravettien (pavlovien). Sídliště. Systematický archeologický, kvartérné geologický a paleobotanický výzkum.

Jednou z klíčových a dosud nedostatečně osvětlených otázek v rámci komplexního výzkumu moravského gravettienu zůstává dynamika a sezonnost osídlení, ať už ve vztahu k prostředí, klimatu, potravinovým zdrojům či sociálním systémům té doby. Přitom některé předběžné výsledky britských paleobotaniků naznačovaly, že klasické jihomoravské lokality mohou potenciálně poskytnout významné paleobotanické nálezy (např. Mason a kol. 1994). Na toto téma se nyní zaměřuje projekt zahájený v roce 2005 ve spolupráci s přírodovědci z Univerzity v Cambridge.

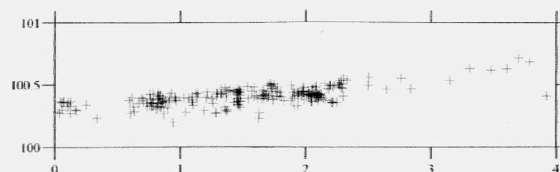
Terénní část projektu proběhla v červenci 2005 na lokalitě Dolní Věstonice II, a to v zesikmeném profilu tvořícím horní (jižní) okraj polohy „temeno“ (Svoboda 2001). Podstatná část temene byla odtěžena v letech 1986–1988, kdy zde byl odkryt mj. i známý paleolitický trojhrab. Při jižním okraji vytěžené plochy pokračují kulturní vrstvy dále proti svahu a jsou tam překryty několika m spraše (obr. 6). Plošný výzkum v těchto místech jsme provedli již v roce 1991 při příležitosti exkurze kongresu UISPP v Bratislavě. Nyní byl výzkum dokončen, sonda rozšířena vých. směrem do celkové plochy 4 × 7,5 m a získány tak nové profily.

Obr. 6. Dolní Věstonice, vých. profil. Spraš prostoupená jednotlivými horizonty v nadloží kulturní vrstvy. Dolní Věstonice, eastern section. Layers of loess overlying the cultural layer.

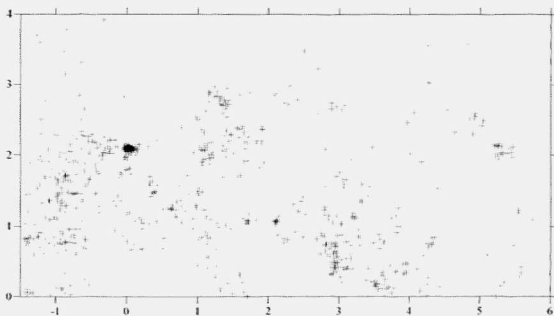
Obr. 7a. Dolní Věstonice, vých. profil, detail kulturního souvrství. Dolní Věstonice, eastern section. Detailed view of the cultural layers.

Obr. 7b. Dolní Věstonice, vertikální rozptyl artefaktů promítnutý do vých. profilu. Dolní Věstonice, vertical distribution of artifacts projected into the eastern section.

Obr. 8a. Dolní Věstonice, pohled na zkoumanou plochu.
Dolní Věstonice, view of the excavated area.

Obr. 8b. Dolní Věstonice, horizontální rozptyl artefaktů v kulturní vrstvě.
Dolní Věstonice, horizontal distribution of artifacts in the cultural layer.

Obr. 9. Dolní Věstonice, proplavování kulturní vrstvy.
Dolní Věstonice, wet-sieving of the cultural layer.

Podloží kulturní vrstvy – a tedy bázi výkopu – tvoří souvrství půdních sedimentů a soliflukčních poloh, s početnými uhlíky dřevin, nicméně bez artefaktů.

Kulturní vrstva probíhá na bázi nadložní spraše a skládá se z jednotlivých čoček humózních sedimentů s uhlíky, artefakty a kostmi; místy (při vých. profilu) jsou tyto čochky pře-vrstveny sesuvovou soliflukcí do různých výškových úrovní, takže vytvářejí složitější stratigrafický komplex (obr. 7). Při vých. profilu bylo prozkoumáno rovněž výrazné ohniště oválného tvaru (cca 120 × 80 cm), tvořené vrstvičkami uhliků, do červena propálené spraše a jílovitých vrstviček, s uhlikaťmi lemy.

Profil uzavírá 4 m mocné souvrství spraše, která je členěna celou sérií horizontů odlišného zabarvení. Jde buď o lehce namodralé glejové horizonty, nebo o jemné nahnědlé náteky, které indikují proměnlivost přírodních podmínek v období glaciálního maxima. Archeologicky je celé nadložní souvrství sterilní. Vzhledem k tomu, že tento úsek profilu je reprezentativní pro vnitřní členění dosud málo známého postgravettského období, byly také odtud odebírány sekvence vzorků pro sedimentologické, chemické a další analýzy.

Hlavní pozornost se ovšem zaměřila na kulturní souvrství, jehož celou kubaturu (a část i bezprostředního podloží a nadloží) jsme proplavili na pracovišti ARÚ v Dolních Věstonicích (obr. 9). Získané vzorky se nyní analyzují z hlediska botanických makrozbytků (kořenové tkáň, parenchym, semena; M. Jones) a fytofitů (M. Madella). Průběžně byly odebírány rovněž vzorky kostí fauny pro analýzu stabilních izotopů (T. O'Connell).

Většina osteologického materiálu je silně fragmentární a neurčitelná. Ve skladbě určité fauny dominuje sob, a to jak v počtu kostí (64,3 %), tak v minimálním počtu jedinců (3); následuje mamut (11,9 %), vlk (9,5 %), kůň (4,8 %), lev (4,8 %), zajíc (2,4 %) a liška (2,4 %), vždy po jednom jedinci. Pokud jde o jednotlivé druhy kostí, všeobecně dominují dlouhé kosti končetin a zuby. Z hlediska stáří indikují nalezené zuby soba nejméně tři různé staré jedince, a to juvenis, adultus a maturus. Mamut dosáhl stáří kolem 15 let.

Mimo týmy ARÚ Brno a Univerzity v Cambridge se na projektu podíleli další naši geografové, geologové a paleontologové, jmenovitě J. Demek, P. Havlíček, L. Lisá a R. Musil.

*Jiří Svoboda, Martin Novák, Miriam Nývltová Fišáková,
Martin Jones*

Literatura

- Mason, S., Hather, J., Hillman, G. 1994: Preliminary investigation of the plant macro-remains from Dolní Věstonice II and its implications for the role of plant foods in Palaeolithic and Mesolithic Europe. *Antiquity* 68, 48–57.
- Svoboda, J. 2001: K analýze velkých loveckých sídlišť. Prostorová struktura a chronologie lokality Dolní Věstonice II-IIa. *Památky archeologické* 92, 74–164 (s příspěvkem D. West, M. Fišákové Nývltové, P. Škrdly a A. Šajnerové).

Resumé

Problems of settlement dynamics and seasonality are among those not sufficiently elucidated during past Gravettian projects in Moravia. Some preliminary results suggest that the south Moravian sites may potentially yield

important evidence in this regard (e.g. Mason a kol. 1994). Therefore, teams from the Institute of Archaeology, AS CR, Brno, and from the University of Cambridge initiated a joint project focusing on these problems.

The fieldwork was carried out in July 2005 at the site of Dolní Věstonice II (top). We documented the vertical position of the cultural layer (or, rather, a layer complex) within the complex stratigraphy of the site, as well as horizontal patterning of artifact and bone distributions, and the location of archaeological features such as hearths. All of the sediment from the cultural layer was wet-sieved for future analysis of botanical macroremains and other remains, and sampled for phytoliths. In addition, we sampled the basal soil sediments as well as the overlying loess for sedimentological and other analyses that would place the human occupation period into a broader temporal context.

The fauna was dominated by reindeer (in three age categories), followed by mammoth, wolf, horse, lion, fox, and hare.

HLINSKO (okr. Přerov)

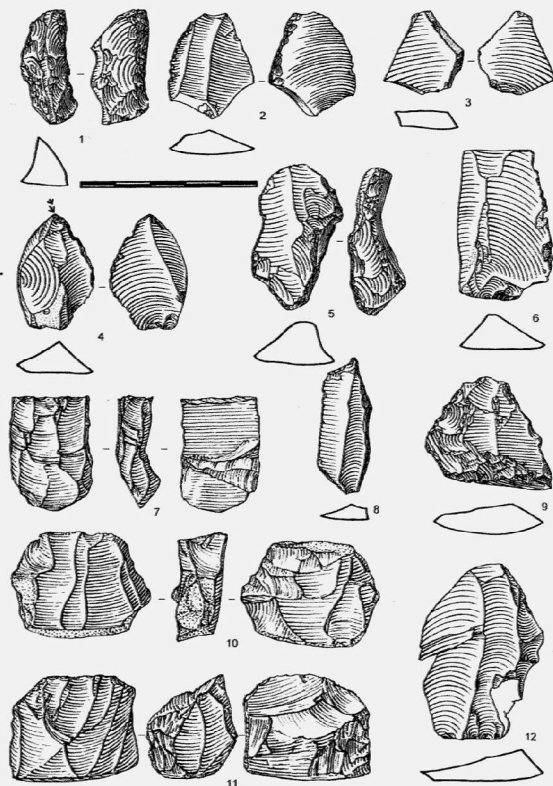
„Hradičko“. Aurignacien (?). Sídliště. Revize materiálu.

První artefakty, které byly získány na lokalitě Hradičko (toto je původní pojmenování, pod nímž byla lokalita uvedena do literatury – Janásek – Tichý – Skutil 1955; později Jiří Pavelčík uvádí traťový název Nad Zbružovým), byly posbírány z výhozů jezevčích nor (Janásek – Tichý – Skutil 1955). Na tyto sběry navázala drobná sondáž (Janásek – Tichý – Skutil 1955) a od roku 1962 rozsáhlý archeologický výzkum pod vedením Jiřího Pavelčíka (1963).

Skutil na základě materiálu z první sondáže naznačuje, že některé kusy, které jsou vyrobeny z „křemencového materiálu“, mohou být i paleolitického stáří (Janásek – Tichý – Skutil 1955). Tuto klasifikaci odmítl Pavelčík (1963) s poukazem na skutečnost, že křemencové artefakty jsou integrální součástí eneolitické kamenné industrie. Přestože Pavelčík ve svých pracích přítomnost paleolitických artefaktů nikdy nezmiňoval, v jeho náleзовých zprávách (uložených v Archivu AÚ AV ČR v Brně) je několikrát uvedeno, že artefakt byl vyroben z „patinovaného pazourku“. Pavelčík (ústní sdělení) předpokládal sběr těchto artefaktů (pro případnou reutilizaci) eneolitickými obyvateli hradiska na nedaleko situovaných paleolitických lokalitách na katastrálním území obce Lhota.

Paleolitické kamenné artefakty byly získány při hloubení archeologických sond, většinou jako intruze v zásypech eneolitických objektů. O jejich původní stratigrafické pozici nejsou k dispozici odpovídající informace. Není tedy jisté, zda artefakty byly rozptýleny v pokryvných sedimentech nebo zda byly při hloubení objektů v mladší době kamenné narušeny intaktní paleolitické vrstvy. Pavelčík v náleзовých zprávách popisuje hlinitý sediment a podložní spraš. Případná přítomnost intaktních stratifikovaných poloh by byla velmi cenná, protože v nejbližším okolí stratifikované lokality neznáme (např. Pavlovice u Přerova, Lhota u Lipníka nad Bečvou).

Paleolitické artefakty byly získány z většiny intenzivněji sondovaných poloh v rámci hradiska. Zdá se ale, že největší koncentrace nálezů je přímo v prostoru vrcholové plošiny. Toto pozorování odpovídá i údajům Klímy (1980:151) z Pavlovic u Přerova.

Obr. 10. Hlinsko. Vybrané artefakty.
Hlinsko. Selected artifacts.

Nejčastěji zastoupenou surovinou paleolitických artefaktů jsou silicity z glacienních sedimentů, které jsou na svém povrchu bíle patinované. Z dalších surovin se výrazněji proazuje pouze radiolarit. Do soupisu prokazatelně paleolitických artefaktů však byly zahrnuty pouze ty radiolaritové artefakty, které vykazují stopy patinace povrchu nebo po stránce technologicko-typologické odpovídají paleolitické industrii. Z prostoru hradiska pochází několik dalších nevýrazných radiolaritových artefaktů, jejichž příslušnost k paleolitu nebo eneolitu není zřejmá. Je však nutné zmínit, že z radiolaritu nebyl na lokalitě vyroben žádný prokazatelně eneolitický nástroj. Pouze ojediněle se vyskytly artefakty z rohovce připomínajícího typ Troubky/Zdislavice, blíže neurčené chardonové hmoty a přepálený silicit.

Mezi paleolitické artefakty taktéž nebyly zahrnuty artefakty vyrobené z křišťálu, poněvadž mezi nimi není žádný pro paleolit typický předmět. Křišťál byl ale v paleolitu zpracováván, např. v Nové Dědině, odkud Klíma (1977) popsal aurignackou křišťálovou industrii. Mezi prokazatelně paleolitické artefakty taktéž nebyly zařazeny artefakty ze slunáku. Problematika této suroviny je řešena v odstavci o hrubotvaré industrii.

Podobná surovinová spektra (převaha silicitů z glacienních sedimentů, ojediněle radiolarit a lokální rohovec) byla zaznamenána i v Pavlovicích (Klíma 1980) a Lhotě (Klíma 1979). Z posledně jmenované lokality Jelínková (2005) uvádí i přítomnost rohovce typu Troubky/Zdislavice).

V kolekci paleolitických artefaktů je 5 nástrojů. Nejčastěji zastoupeným typem je škrabadlo (3 ks) – vyskytlo se vyčnělé, strmě retušované (obr. 10:1), dvojité (obr. 10:5) a na ústěpu (obr. 10:9). Zbývajícími nástroji jsou kombinace rydla a dláta (obr. 10:4) a příčné retušovaná čepel (obr. 10:8). Kolekci nástrojů doplňují místně retušované úštěpy (obr. 10:2,3). Z dalších artefaktů byla zaznamenáno 5 drobných jader (obr. 10:7,10,11), jedna čepel a jeden zlomek čepele (obr. 10:6), 13 úštěpů (obr. 10:12) a jeden mikroúštěp (< 1,5 cm).

Přestože je popsaná kolekce celkem chudá, lze ji na základě charakteristických strmě retušovaných škrabadel a na základě podobnosti s okolními lokalitami přiřadit k aurignacienu. Pro tuto klasifikaci svědčí i lokalizace naleziště, která je charakteristická právě pro aurignacké lokality (Škrdla 2005).

V Hlinsku byla získána také rozsáhlá kolekce hrubotvaré kamenné industrie (Pavelčík 1986). Tato kategorie si zasluhuje pozornost, protože je vyrobena převážně ze slunáku, který nepatňuje a jehož přiřazení k encolitu nebo palcolitu není tudíž jednoznačné. Je nepochybné, že většina drtičů a otloukačů je encolitického stáří. Otázkou zůstávají připravené kusy suroviny, připravená jádra, jádra archaických tvarů, sekáče, úštěpy, čepele a masivní hrubě retušované artefakty (drásadla, škrabadla, zobce atd.).

Hrubotvará industrie, která je vyrobena převážně z valounů s hrubší vnitřní strukturou (křemen, slunák, droba), provází industrii štipanou z kvalitnějších silicítů od paleolitu (např. de Beaune 1989, 1993; Klíma 1980, 1984; Klíma et al. 1961; Svoboda 1997; Svoboda – Přichystal 2005; Škrdla 1997; Nerudová 2004) po dobu bronzovou (např. Vencl 1976). Otázkou třídění hrubotvaré industrie do typologických a funkčních kategorií se zabývala řada autorů (viz výše). Nejnověji se v naší literatuře k tomuto tématu vyslovila Nerudová (2004). Pro popis souboru z Hlinska je možno s menšími výhradami vyjít z třídění předloženého Pavelčíkem (1986).

Hrubotvará industrie působí v souborech kamenné industrie archaicky a často svádí k domněnce o vyšším stáří lokality (starý a střední paleolit). Tuto alternativu sice taktéž nelze vyloučit, ale v případě Hlinska pro ni nenasvědčuje žádná prokazatelná typologická indicie.

Pro zvážení možnosti paleolitické příslušnosti hrubotvaré industrie je možné vyjít z analogii z nejbližších mladopaleolitických lokalit, zejména z Pavlovic u Přerova (Klíma 1980; Nerudová – Homolka 2004) a Lhoty u Lipníka nad Bečvou (Jelínková 2005). Na obou lokalitách byla popsána přítomnost industrie vyrobené ze slunáku. Z Pavlovic Klíma popisuje rozsáhlý soubor slunákové industrie, který čítá 158 kusů. V tomto souboru jsou zastoupeny pravidelné úštěpy, ojediněle s místní nebo zoubkovanou retuší, masivní škrabadla na zlomených čepelovitých úštěpech, masivní rydla, četná hrubá drásadla a jádrovitě tvary, které připomínají dvoulicí sekáče (chopping tools), ojedinělá jádra a větší počet nepravidelných úštěpů a třísek (Klíma 1980). Dalších několik křemencových artefaktů – převážně otloukačů a jader – z této lokality popisují Nerudová a Homolka (2004).

Na základě předcházejícího rozboru encolitické a paleolitické hrubotvaré industrie lze oprávněně očekávat, že soubor hrubotvaré industrie z Hlinska může a pravděpodobně také obsahuje jak encolitickou (pravděpodobně vzhledem k počtu artefaktů převažující), tak paleolitickou komponentu, které nejsme schopni spolehlivě oddělit.

Lokalita v Hlinsku, přestože dosud poskytla pouze nevelkou kolekci nesporně paleolitických artefaktů, zapadá do schématu aurignackého osídlení jižního vstupu do Moravské brány. Z hlediska sídelní strategie je lokalizována na strategicky situovaném návrší, které umožňuje kontrolu rozsáhlé části úvalu v prostoru jižního vstupu do Moravské brány. Nadmořská výška je 333 m (vrcholová kóta). Podobně jsou situovány i okolní aurignacké lokality. Konkrétně Lhota I a V jsou umístěny na návrších s vrcholovými kótami (361 a 372 m), která lemují okraj úvalu, obdobně Pavlovice jsou situovány na výraznějším návrší s vrcholovou kótou 333 m n. m. Poněkud s větším odstupem od Hlinska, ovšem opět na podobných polohách, leží lokality Přestavky-Opálky na vybíhajícím temeni izolovaného návrší v nadmořské výšce 300–310 m n. m. (Klíma 1978) nebo Černotín-Malá Kobylanka v nadmořské výšce 320 m n. m. (Kostrhun – Neruda 2002).

Pro aurignacké lokality v tomto prostoru je charakteristické používání silicítů z glacienních sedimentů, které jsou doplněny radiolaritem, lokálními rohovci (rohovec typu Troubky/Zdislavice a Krumlovský les) a slunáky.

Mezi nástroji se objevují charakteristické typy aurignackých škrabadel (často s okrajovou retuší) a retušovaných čepelí, většinou jednoduchá rydla, odštěpovače, drásadla, drobné retušované čepelky (i s otupeným bokem) a plošně retušované listovité hroty (Přestavky, Lhota). Klíma (1955) pro tento celek navrhl pojmenování aurignacien pomoravského typu, ke kterému je možné přiřadit i nepočtené nálezy z Hlinska.

Závěrem je třeba konstatovat, že není vyloučena možnost objevení dalších lokalit na obdobných terénních pozicích v dnes nepřístupném (zalesněném) terénu.

Příspěvek vznikl díky grantu GAČR 404-03-0758.

Petr Škrdla

Literatura

- Beaune, S.A. 1989: Essai d'une classification typologique des galetset plaquettes utilisés au paléolithique. *Gallia préhist.* 31, 27–64.
- Beaune, S.A. 1993: Nonflint stone tools of the Early Upper Paleolithic. In: H. Knecht et al. eds., *Before Lascaux*, 163–191. Boca Raton.
- Janásek, J., Tichý, K., Skutil, J. 1955: Encolitické sídliště Hradištko v Hlinsku u Lipníka n. Bečvou, nad Moravskou branou. *Zprávy SLUKO*, 53/54, 1–3.
- Jelínková, R. 2005: Lhota (k. ú. Lhota u Lipníka nad Bečvou, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 46, 189–197. Brno.
- Klíma, B. 1977: Křišťálová paleolitická industrie z Nové Dědiny. *Antropozoikum* 11, 113–133. Praha.
- Klíma, B. 1978: Paleolitická stanice u Přestavlk, okr. Přerov. *Archeologické rozhledy* 30, 5–13. Praha.
- Klíma, B. 1979: Nová stanice aurignacienu v Moravské bráně. *Archeologické rozhledy* 31, 361–369. Praha.
- Klíma, B. 1980: Nová paleolitická stanice s křemencovou industrií z Pavlovic u Přerova. *Antropozoikum* 13, 149–70. Praha.
- Klíma, B. 1984: Sonderbare Rohstoffe der paläolithischen Steinindustrie aus Pavlov (ČSSR). In: *IIIrd Seminar in Petroarchaeology*. Reports, 201–213. Plovdiv.

- Klíma, B., Kukla, J. Ložek, V., de Vries, H. 1961: Stratigraphie des Pleistozäns und Alter des paläolithischen Rastplatzes in der Ziegelai von Dolní Věstonice (Unter-Wisternitz). *Anthropozoikum* 11, 93–145.
- Kostrhun, P., Neruda, P. 2002: Černotín (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 43, 125–130. Brno.
- Nerudová, Z. 2004: K výskytu artefaktů z hrubých surovin v mladopaleolitických industriích. *Acta Mus. Moraviae, Sci. soc.* 89, 83–89.
- Nerudová, Z., Homolka, J. 2004: Pavlovice u Přerova (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 45, 109–111. Brno.
- Pavelčík, J. 1963: Výšinné sídliště ve Hlinsku u Lipníku. *Přehled výzkumů* 1962, 25–27.
- Pavelčík, J. 1986: Hrubotvará kamenná industrie z výšinné osady lidu s kanelovanou keramikou v Hlinsku u Lipníku nad Bečvou. *Památky archeologické* 77, 197–225.
- Svoboda, J. 1997: Lithic industries of the 1957 area. In: J. Svoboda, ed., *Pavlov I - Northwest*. Dolnověstonické studie 4, 179–209. Brno.
- Svoboda, J., Přichystal, A. 2005: Nonflint and heavy-duty industries. In: J. Svoboda, ed., *Pavlov I Southeast. A window into the Gravettian lifestyles*. Dolnověstonické studie 14, 148–166. Brno.
- Škrdla, P. 1997: The Pavlovian lithic technologies. In: J. Svoboda, ed., *Pavlov I - Northwest*. Dolnověstonické studie 4, 313–372. Brno.
- Škrdla, P. 2005: *The Upper Paleolithic on the middle course of the Morava River*. Dolnověstonické studie 13. Brno.
- Vencl, S. 1976: Příspěvek k poznání holocenní valounové industrie. *Archeologické rozhledy* 28, 66–82, 116–120.

Resumé

As part of the analysis of lithic material from the Aeneolithic hillfort Hradištko near Lipník nad Bečvou, the white patinated artifacts were analysed separately. Although the collection of Paleolithic artifacts consists of only 28 items, it includes culturally unambiguous tool types. On this basis, the artifacts can be classified as Aurignacian. The geomorphological position of the site (hilltop above a river valley) is also typically Aurignacian. Some of the specimens from the so-called heavy duty industry knapped from Drahaný quartzite, similar artifacts knapped from rock crystal, and the non-patinated radiolarite artifacts, may also be of Paleolithic origin.

HRANICE (okr. Přerov)

„Skalka“. Mladý paleolit. Jeskyně. Revize materiálu.

Při studiu paleontologického materiálu v depozitáři Vlastivědného muzea v Olomouci byla autorkou náhodně objevena drobná kolekce kamenných artefaktů a osteologického materiálu, která podle popisů pochází z dnes již neexistující Hlavicovy jeskyně. Tato kolekce byla uložena mezi paleontologickým materiálem, a proto ji dříve nebylo možné dohledat (cf. Valoch – Svoboda – Balák 2002).

V následující části se s využitím dostupných údajů a starých map pokusíme o bližší lokalizaci Skalky a Hlavicovy jeskyně. Z suchých údajů je zřejmé, že jeskyně byla objevena v souvislosti s těžbou v lomu někdy v rozmezí let

Obr. 11. Hranice-Skalka, původní situace lokality na mapě 3. vojenského mapování.

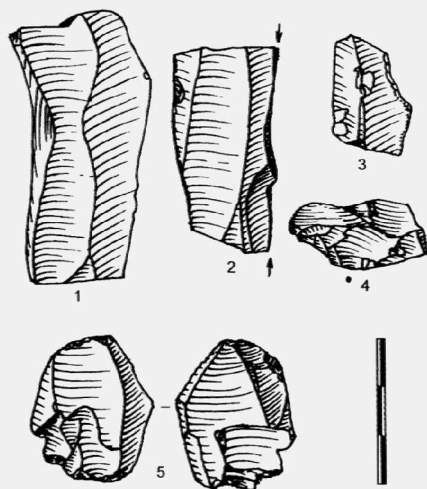
Hranice-Skalka, the original terrain morphology at the site, from military map series No. 3.

1925–1927 (Skutil 1954). Remeš (1929) uvádí, že vchod byl 25 m nad úpatím lomu a 12 m pod vrcholem skály (otázkou je, zdali tento vrchol je identický s vrcholovou kótou – viz diskuse dále).

Návrší Skalka s vrcholovou kótou 322 m je zachyceno na mapě 3. vojenského mapování (před rokem 1878; obr. 11). Jde o výrazné vápencové skalisko, které stálo izolovaně, přibližně 400 m severně od původního vrcholu Hranického kopce (375,2 m, dnes již odtěžen). Na mapách z období 30.–40. let 20. století je vyznačen lom při jihozápadním okraji Skalky a vrcholová kóta již není uváděna (pravděpodobně byla už v té době odtěžena). Na současné ZM ČR 1:10 000 uváděná kóta Skalka (352 m) není s původní hranicí Skalkou totožná.

Návrší Skalka mělo zřejmě velmi obdobný charakter jako předmostecká bradla (Skalka a Hradištko) a stihl ji i stejný osud – byla odtěžena na vápno. Na jejím místě stojí dnes budovy hranické cementárny. Na základě starých map je ale možno rekonstruovat původní umístění lokality. Rekonstruovaná poloha odtěženého vrcholu Skalky (tj. kóty 322 m) je přibližně 49°33'15"N a 17°45'46" E (WGS-84). Hlavicova jeskyně byla pravděpodobně situována na jiho-východním okraji Skalky (z Remešova článku vyplývá, že jeskyně měla být orientována na sever, ale není zřejmé, zdali myslel orientaci k vlastní Skalce nebo k Hranickému kopci, který zmiňuje), snad oněch 12 m pod vrcholem (Remeš 1929). Budovy cementárny dnes stojí v nadmořské výšce 270–280 m, což poměrně dobře koresponduje s Remešovým údajem o poloze jeskyně 25 m nad úpatím lomu, které by v roce 1927 mělo být přibližně v nadmořské výšce 285 m (322 – 12 – 25 = 285). Nadmořská výška jeskyně byla v rozmezí 310 m (pokud Remeš myslel vrcholovou kótou) až 295 m (minimální možná hodnota s ohledem na současnou úroveň terénu).

Nyní k popisu vlastních nálezů. Dohledat se podařilo celkem 5 kusů štípané kamenné industrie, které zmiňuje a popisuje Skutil (1954): „Původní Hlavicou označený materiál hranické jeskyňky se omezuje na 3 ústěpy, větší přeraženou čepel, boční rydlo na přeražené čepeli.“ Na dvou větších artefaktech je dodnes patrný tuší provedený popis Hranice-Skalka.

Obr. 12. Hranice-Skalka, Hlavicova jeskyně. Kamenná industrie.

Hranice-Skalka, Hlavica's cave. Stone industry.

Popis nálezů (obr. 12)

- 1 – distální část čepele, silicit z glacienních sedimentů, bíle patinováno, stopy okrověhnědého sedimentu na povrchu (má charakter spráše a reaguje s HCl);
- 2 – vícenásobné rydlo na středovém zlomku čepele s místní retuší, silicit z glacienních sedimentů, bíle patinováno, stopy okrověhnědého jemně písčitého sedimentu na povrchu (nereaguje s HCl);
- 3 – středový zlomek čepele s recentně vzniklou retuší, silicit z glacienních sedimentů, mírně patinováno, stopy okrověhnědého jemně písčitého sedimentu na povrchu (nereaguje s HCl), stopa rzi na povrchu;
- 4 – ústěp, silicit z glacienních sedimentů, nepatinováno, stopy okrověhnědého jemně písčitého sedimentu na povrchu (nereaguje s HCl);
- 5 – odštěpovač, rohovec připomínající typ Troubky/Zdislavice, mírně patinováno, stopy okrově až šedavěhnědého jemně písčitého sedimentu na povrchu (nereaguje s HCl), na více místech stopy rzi.

Z osteologického materiálu byla identifikována pouze čelní kost fosilního jelena (*Cervus cf. elaphus*) a dva zřejmě holocenní lidské obratle. Jeden obratel, který zmiňuje již Remeš (1929), je hrudní (*vertebra thoracica*), jsou na něm patrné stopy opálení a celkově vypadá starší. Druhý obratel je bederní (*vertebra lumbalis*) a vypadá recentněji (tento druhý obratel zmiňuje pouze Skutil, 1954). Na čelní kosti jelena jsou patrné zbytky sedimentu (reagují s HCl) s drobnými uhlíky po spáleném dřevu a vysrážený uhličitán vápenatý (ve formě vyplněných dutin po kořincích). Naproti tomu na bederním lidském obratli jsou dochovány stopy hnědočerné hlíny, což je v souladu s tvrzením Skutila (1954) o holocenním stáří.

Na základě popisu se domníváme, že kolekce nepůsobí příliš homogenním dojmem. Surovinou kamenných artefaktů je ve 4 případech silicit z glacienních sedimentů, pouze jedním kusem je přítomen lokální rohovec připomínající typ Troubky/Zdislavice. Dva artefakty jsou intenzivně bíle patinovány, u dvou je přítomna nevýrazná patinace, jeden ústěp

není patinován vůbec. Na všech artefaktech jsou patrné stopy sedimentu – ve 4 případech je to okrově hnědý sediment, v jednom případě šedavě hnědý sediment. Dva artefakty vykazují stopy rzi na povrchu, což lze v jednom případě (jedna hrana) vysvětlit kontaktem se železným nástrojem (ať již při nálezů nebo během uložení), ale v případě odštěpovače mnohonásobné stopy (na 4 místech) zpochybňují jeho původ z intaktních jeskynních sedimentů. Zde je třeba vzít v úvahu skutečnost, že s výjimkou jednoho kusu (je to čepele, na níž se dochovaly stopy vápnitého sedimentu?) všechny ostatní artefakty byly nasbírány po odstřelu mezi kousky vápence, a mohou proto pocházet nejenom z jeskyně, ale i z povrchu.

Pro lokalizaci Skalky byly využity následující mapy:

Mapa 3. vojenského mapování, sekce č. 4159_4, 1:25 000, uložena v Österreichisches Staatsarchiv – Kriegsarchiv, Wien a do digitální verze převedená Laboratoří geoinformatiky Univerzity J.E. Purkyně;

Deutsche Heereskarte, sekce 4159/Ost., 1:50 000, z r. 1945, uložena v Archivu ARÚ AV ČR v Brně;

Mährisch – Weiskirchen (Hranice), sekce 4159, 1:75 000, 32. vydání (bez udání roku vydání, pravděpodobně ale těsně před 2. světovou válkou nebo na jejím začátku), uložena v Archivu AÚ AV ČR v Brně.

Petr Škrdla, Míriam Nývltová Fišáková

Literatura

Remeš, M. 1929: Jeskyně v devonském vápenci Hranického kopce. *Časopis vlastivědného spolku Musejního v Olomouci* 41–42, 101–104.

Skutil, J. 1954: Příspěvek k poznání paleolitika Moravské brány. *Anthropozoikum* 4, 447–468.

Valoch, K., Svoboda, J., Balák, I. 2002: Katalog moravských jeskyní s paleolitickými nálezy. In: J. Svoboda, ed., *Prehistorické jeskyně*. Dolnověstonické studie 7, 25–52. Brno: ARÚ AV ČR.

Resumé

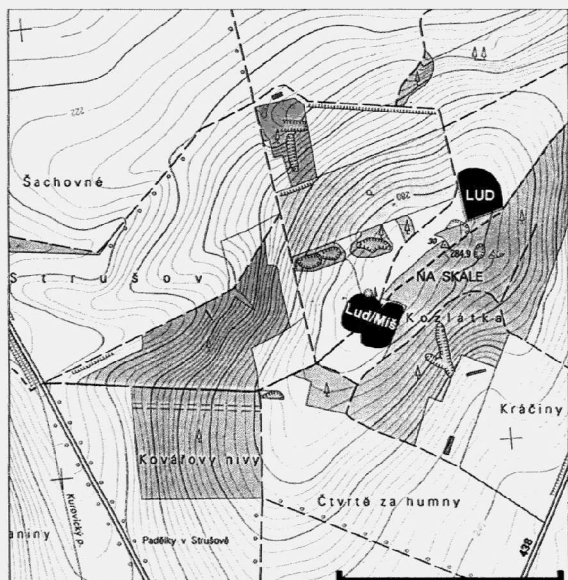
A small collection of five chipped stone artifacts supplemented by osteological material was rediscovered in the Vlastivědné muzeum in Olomouc Palaeontological depository. Based on a detailed analysis of the individual specimens, this collection is probably not homogeneous.

In addition, the original position of the site was reconstructed – 49°33'15"N and 17°45'46" E (WGS-84 map datum) using the old maps.

MÍŠKOVICE (okr. Kroměříž)

„Kozelce, Kozlátka“. Aurignacien, pozdní paleolit (?). Sídliště. Povrchový průzkum.

Lokalita, která je předmětem tohoto příspěvku, je situována na výrazném návrší s vrcholovou kótou Na skále (284,9 m), přes které prochází rozhraní katastrů obcí Míškovice a Ludslavice. Nálezy byly získány z nevelkého pole v prostoru vrcholové plošiny. Zmíněné pole je obklopeno lesy a pastvinami (obr. 13). Traťový název je Kozlátka, případně Kozelec (Anonym 1900: 79; Kovář 1914: 44) nebo Kozelce (Skutil 1960; Klíma – Košina 1983). Protože přes toto pole

Obr. 13. Ludslavice/Miškovice-Kozlátka (Lud/Mišk). Lokalizace naleziště.
Ludslavice/Miškovice-Kozlátka (Lud/Mišk). Site location.

prochází hranice katastrů obcí Miškovice a Ludslavice, byly nálezy z této lokality přiřazeny někdy do katastrálního území Ludslavic (Anonym 1900: 79; Kovář 1914: 44; Klíma - Košina 1983), jindy Miškovic (Skutil 1960). Protože v roce 2004 a na jaře roku 2005, kdy byla lokalita navštívena, byla přístupná pouze její část ležící na katastrálním území Miškovic (část na katastrálním území Ludslavic byla zatravněna a slouží jako pastvina), je v tomto příspěvku o lokalitě referováno jako o Miškovicích (nutno dodat, že na podzim 2005 byla zatravněna i tato zbývající část lokality). Jako souhrnný název pro všechny soubory z lokality ale navrhuji použít termín Ludslavice/Miškovice-Kozlátka.

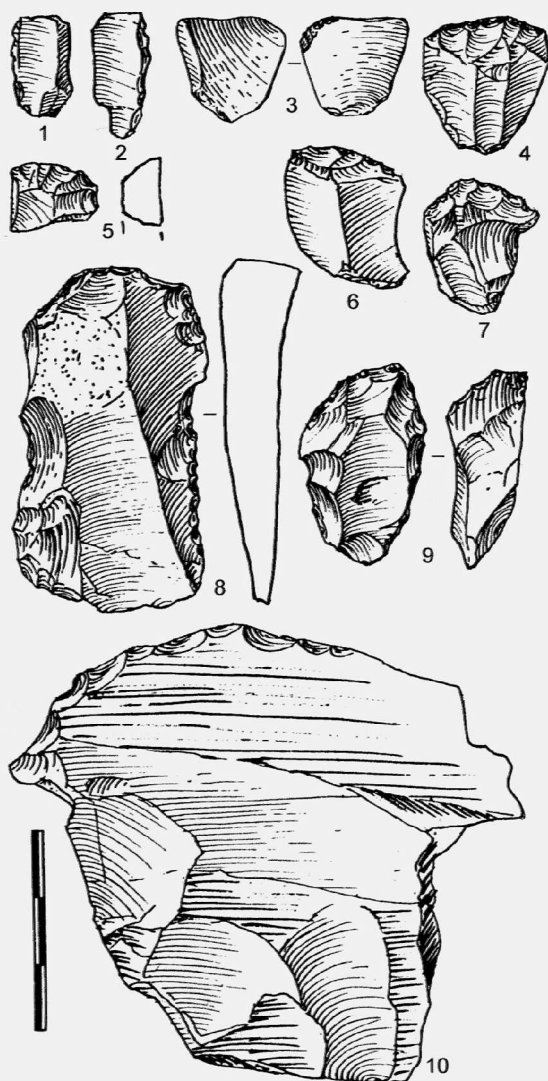
Naleziště je situováno na vrcholové plošině výrazného návrší, které umožňuje dobrý rozhled jednak do Hornomoravského úvalu (regulovaný tok řeky Moravy je dnes ve vzdálenosti 6 km), ale i do okolní mírně zvlněné krajiny Zlínské vrchoviny. Jde o podobné umístění lokality jako v případě naleziště na kopci Křemenná, které je situováno 2 km k jihozápadu. V širším okolí jsou známy i další podobná výrazná návrší se stopami osídlení, v krátkosti lze jmenovat např. Mysločovice-Háj nebo Rackovou (nepublikováno).

Z lokality Ludslavice/Miškovice-Kozlátka byly již dříve popsány ojedinělé artefakty („šipka a 5 nástrojů štípaných“), které byly nalezeny ještě před rokem 1900 (Anonym 1900: 79). Další artefakty („4 pazourkové nožičky“) nalezené A. Peckem publikoval Kovář (1914:44). Ojedinělé nálezy bez bližšího popisu ze zmíněné lokality publikoval i Skutil (1960). Současné uložení všech výše uvedených nálezů není známo. Další kolekci, kterou shromáždil František Košina z Holešova, publikoval Klíma (Klíma - Košina 1983). Tento soubor je nyní uložen v MZM v Brně. Klíma popsal drobnou kolekci artefaktů, kterou přiřadil aurignacienu. Tyž autor vyzdvihuje přítomnost drobných škrabadel, vysokých a vyčnělých škrabadel, běžných rydel, nožů a drásadel.

Zmíněná kolekce (přibližně 200 artefaktů) je v současnosti uložena MZM v Brně pod označeními „Kozelce“ a „Na skále“, což může naznačovat, že mohlo dojít ke smíšení nálezů ze dvou různých poloh. V okolí kóty „Na skále“, která je situována 300 m severovýchodním směrem od polohy „Kozlátka“ a leží na katastrálním území Ludslavic, byla totiž v letech 2004-2005 autorem nasbírána odlišná kolekce artefaktů, která je charakterizována převahou lokálních surovin (nepublikováno, v obr. 13 označeno LUD).

V letech 2004-2005 byla z polohy „Kozlátka“ získána nová kolekce, která čítá 42 ks štípané kamenné industrie, v doprovodu dvou nepatinovaných oštěpků a recentního křesacího kamene.

V surovinovém spektru převažují silicity z glacienních sedimentů (23 ks) doprovázené radiolaritem (14 ks), pouze ojediněle se objevil místní rohovec (1 ks) a široký ústěp vápence (1 ks). Zbývající 3 kusy jsou přepáleny. Z technologického hlediska kolekce sestává ze 7 nástrojů, 17 ústěpů,

Obr. 14. Ludslavice/Miškovice-Kozlátka. Výběr materiálu.
Ludslavice/Miškovice-Kozlátka. Selected artifacts.

5 zlomků čepelí a mikročepelí, 1 rydlového odpadu a série 12 mikroušťepů a mikrozlomků.

Za pozornost stojí nalezená škrabadla. První je strmě retušované, vyrobené na mírně patinované radiolaritové čepeli s boční retuší (obr. 14:8), druhé je opět strmě retušované na úšťepu přepáleného silicitu (obr. 14:9), z třetího se zachovala pouze odlomená hlavice škrabadla na drobné čepeli ze silicitu z glacienních sedimentů (obr. 14:5), čtvrté představuje opět odlomenou hlavici s vrubem (snad kombinace s vrtákem) z patinované radiolarity (obr. 14:7), páté je drobné vějířovité na krátkém úšťepu z nepatinované radiolarity (obr. 14:4), šesté je atypické škrabadlo na ventrální straně drobného úšťepu z nepatinované radiolarity (obr. 14:3) a výčet uzavírá drobné dvojité škrabadlo z nepatinované radiolarity (obr. 14:6). V této kolekci zaujmou především drobná škrabadla a strmě retušované exempláře, což je trend, na které upozorňuje i Klíma (Klíma – Košina 1983). Otázkou ovšem zůstává homogenita kolekce, zejména, nelze očekávat neolitickou kontaminaci (viz nález přeslenu, cf. Kovář 1914: 44 a nepatinované artefakty uložené ve sbírkách MZM v Brně).

Přestože lokalita neposkytla příliš bohatou kolekci artefaktů, lze tento soubor na základě přítomnosti strmě retušovaných škradel a polohy lokality na vrcholu výrazného návrší přiřadit k pro tuto oblast charakteristické varietě aurignacienu, která je známa např. z nedaleké polohy Míškovic-Křemenná. Otázkou zůstává příslušnost drobných škradel, která by odpovídala spíše pozdněpaleolitickému osídlení, nelze ale vyloučit ani jejich neolitické stáří. Protože lokalita je povrchová, je třeba vzít v úvahu i možnost, že získaná kolekce kamenných artefaktů představuje nehomogenní soubor, který se nakumuloval v průběhu několika časově rozdílných fází osídlení této významné polohy. Ovšem v kolekci, která je uložena v MZM, jsou také přítomna drobná škrabadélka, která vykazují intenzivní patinaci povrchu a je možno je klasifikovat jako nesporně paleolitická/pozdněpaleolitická (cf. Klíma – Košina 1983, obr. 15:1,2,5; v MZM jsou ještě další dvě nepublikovaná drobná škrabadélka ze silně patinované erratického silicitu). Problematiku kulturní homogenity/heterogenity zmíněné kolekce by mohly pomoci řešit další nálezy, lokalita ale byla zatravněna a pokračování průzkumu proto nyní není možné.

Terénní průzkum proběhl a příspěvek vznikl díky grantu GAČR 404-05-0305.

Petr Škrdla

Literatura

- Anonym 1900: Zpráva o valné hromadě Vlasteneckého spolku musejního v Olomouci, která se konala dne 16. ledna 1900. *Časopis vlastivědného spolku Musejního v Olomouci* 17, 77–89.
- Klíma, B., Košina, F. 1983: Dvě nové stanice aurignacienu u Holešova. *Přehled výzkumů* 1981, 16, obr. 15.
- Kovář, F. 1914: Soupis archeologických předmětů Vlasteneckého musejního spolku v Olomouci. *Časopis vlastivědného spolku Musejního v Olomouci* 31, 38–54, 137–143.
- Skutil, J. 1960: Paleolitická stanice v Míškovcích na Holešovsku. *Přehled výzkumů* 1959, 15–17.

Resumé

A small collection of artifacts (42 items) was collected at Kozlátka field in the cadastral territory of the village of Míškovice. This field directly neighbors with a site within the cadastral territory of Ludslavice, which was published by Klíma and Košina (1983). Klíma and Košina's material (ca. 200 items) is stored in the Moravian museum in Brno. The artifacts are produced from erratic flint (23 items), radiolarite (14 items), a local chert (1 item), and limestone (1 item). The collection of tools consists of endscrapers, which are often carinated or of small dimensions. The small-sized endscrapers may indicate Late Paleolithic or Neolithic occupation of this site. The majority of the collection can be classified as Morava-type Aurignacian.

MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov)

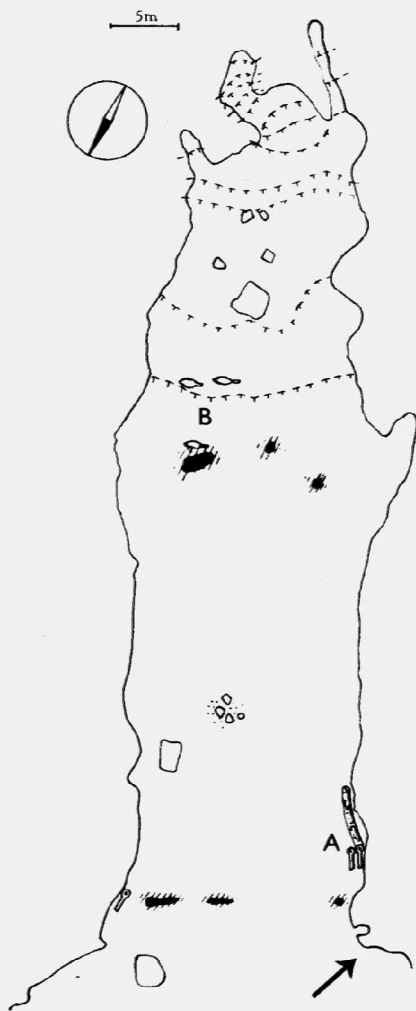
Jeskyně Pekárna. Magdalénien. Sídliště. Dokumentace paleolitického umění.

Nejvýznamnějším nálezem z výzkumu AÚ vedeného B. Klímou před jeskyní Pekárnou bylo bezesporu koňské žebro s rytinou pasoucích se koní, nalezené v roce 1963. Podle údaje nálezce „leželo mezi kostmi soustředěnými kolem ohniště ve výkopu před západním okrajem vchodu do jeskyně“ (Klíma 1974, 39). Od chvíle nálezu byl tento unikátní artefakt předmětem řady archeologicky i umělecko-historicky koncipovaných studií. Většinou se srovnává s dřívě nalezeným koňským žebrem, tentokrát nesoucím téma bojujících bizonů, které našli již K. Absolon a R. Czižek. Toto srovnání je převážně formální, opírá se sice o shodu v podkladu (žebro) a kompozici (skupina zvířat), avšak vlastní styl je podstatně odlišný. U koní je provedení statičtější, resp. dekorativnější (plošný povrch těl srstí, přechod těla do cikcakovité linie na obvodu), u bizonů naopak dynamičtější, s větším důrazem na objem a pohyb těl (Svoboda 1998, 518).

Ve sbírce E. Pietta, uložené v Musée des antiquités nationales v St. Germain-en-Laye, je velmi přiléhavá analogie našeho žebra z jeskyně Lortet (dép. Hautes Pyrénées). Je to podobný předmět (i. č. 47299), na němž jsou rytiny zvířat lemované toutéž cikcakovitou linií. Stejně jako v Pekárně probíhá cikcakovitá linie souvisle podél dolního okraje výjevu, snad vyjadřuje trávu či jiný typ porostu, ale především definuje celkovou orientaci obou rytin.

Pouze na jediném místě na žeburu z Pekárny, a to nad druhým koněm zprava, lemují cikcakovitá linie také horní okraj žebra a je tam zakomponována do koňského hřbetu. Nesporně tak diváka navádí k otočení předmětu. Tento zdánlivě jednoduchý úkon učinil během fotografické dokumentace teprve Martin Frouz. Tak se objevila dosud neznámá, ale výrazná rytina hlavy a krku kamzíka (*Rupicapra rupicapra*). Znásobené hřbety vpravo odtud (v původní orientaci srst na břichu koně) pak vytvářejí dojem celého stáda těchto zvířat. Kamzík je v osteologickém materiálu z krasových lokalit sice vzácný, ale jednotlivě se vyskytne (Musil 2002).

Princip měnicích se významů při změně perspektivě pohledu je jev, který se v paleolitickém umění objevuje opakovaně. A to nejen na břidlicových destičkách, kde se rytiny

Obr. 15. Plán jeskyně Pekárny, s polohou velkých ohnišť a významných artefaktů. A - žebro s rytinou bizonů a náčelnické hole, B - ozdobené spatuly (rekonstrukce podle údajů R. Czižeka). Šipka naznačuje polohu žebra s rytinou pasoucích se koní.

Plan of Pekárna cave. Position of the large hearths and concentrations of bone objects. A - the rib with drawings of bison and batons de commandement; B - decorated spatulae (reconstruction using the data of R. Czižek). Arrow - the rib with grazing horses.

prostě kumulují, překrývají, a tedy v podstatě nahrazují, ale i na kostěných předmětech, které různé významy uchovávají dlouhodobě. V samotné Pekárně jsou hlavy protilehle orientovaných zvířat znázorněny na jedné ze známých spatul ze zadní části jeskyně, v tomto případě koní, bizona a antilopy (mimořádně v osteologickém záznamu je antilopa, zřejmě *Saiga tatarica*, další velmi vzácné zvíře). Magdalénské umění nás tak vždy znovu překvapí nejen svou formální dokonalostí, ale i vtípem, který ani po tisíciletích nevyprchal.

Jiří Svoboda, Martin Frouz

Obr. 16. Pekárna. Nahře: část scény s rytinou koní v tradiční orientaci. Dole: obrácená orientace téže scény, kdy jeden z koní se mění v kamzíka. Foto M. Frouz.

Pekárna. Top: part of the scene with horses, in the traditional orientation. Bottom: reverse orientation of the same scene, where one of the horses turns into a *Rupicapra rupicapra*. Photo by M. Frouz.

Literatura

- Klíma, B. 1974: *Archeologický výzkum plošiny před jeskyní Pekárnou*. Studie Archeologického ústavu ČSAV v Brně II/1, Praha.
- Musil, R. 2002: Fauna moravských jeskyní s paleolitickými nálezy. In: *Prehistorické jeskyně*, Dolnověstonické studie 7, Brno, 53–101.
- Svoboda, J. 1998: Magdalénské umění v českých zemích. Variabilita stylu u paleolitických lovců. *Umění* 46, 515–521.

Resumé

When the famous four-horse engraving on a rib from Pekárna Cave in the Moravian Karst is viewed in a different orientation, one of the horse figures turns into a *Rupicapra rupicapra*. Various „double meanings“ represent a typical feature in Magdalenian art, demonstrating not only a high level of artistic skill, but also a sense of humour.

NAPAJEDLA (okr. Zlín)

„Zámoraví“, cihelna – sever, Napajedla III. Aurignacien. Sídliště (?). Záchranový výzkum.

První sondáž na lokalitě proběhla v červnu a červenci v bezprostředním okolí sondy z roku 2004, tzn. v severním okraji cihelny (Škrdla – Nývltová Fišáková – Nývlt 2005). Přestože byl tento prostor značně zdevastován těžebními aktivitami, část intaktních sedimentů zůstala zachována pod úrovní současného terénu nejnižší etáže cihelny. Prozkou-

Obr. 17. Napajedla. Pohled na severní profil cihelny a lokalizace jednotlivých nálezových celků. A: sondy z roku 2004 a 2005 (léta), B: uhlíkatá čočka, C: nejvýše lokalizované nálezy (35 m od sondy z roku 2004).

Napajedla. A view of the northern wall of the brickyard and location of the individual collections. A: 2004 and 2005 summer digs, B: charcoal lens, C: uppermost finds (35 m distant from the 2004 dig).

mali jsme plochu o rozměru přibližně 5 m². Nálezy byly poměrně řídké rozptýleny v ploužených koluviálních sedimentech. Nálezová poloha byla přibližně 50 cm mocná. Výzkumem a sběrem v rozrušených sedimentech v nejbližším okolí sondy byla získána kolekce 132 artefaktů štípané kamenné industrie. Surovinově ani technologicky se neliší od souboru z roku 2004. Z nástrojů stojí za pozornost kombinace vyčnělého škrabadla s lomovým rydlem (obr. 19:12), široké ploché škrabadlo (obr. 19:19), retušovaný hrot (obr. 19:13), kombinace drásadla a klínového rydla (obr. 19:18), rydlo na lomu (obr. 19:7), zlomek bilaterálně retušované čepele (obr. 19:5), oškrabovač (obr. 19:17), retušovaná čepel (obr. 19:6), místně retušovaný zlomek čepele (obr. 19:16) a místně retušovaný úštěp (obr. 19:4). Kolekci štípaných kamenných artefaktů rozšiřuje křemenný otloukač (obr. 19:20).

Další stratifikovanou polohu jsme objevili asi 35 m výše ve svahu, opět v severní stěně cihelny. Přimo z profilu stěny cihelny a z osypů pod profilem byla získána drobná kolekce 9 artefaktů, jejichž charakter je obdobný jako v případě předchozích nálezů z lokality. Také tuto část cihelny budeme průběžně sledovat (je na hraně těžební jámy, a nemělo by jí proto hrozit zničení těžbou) a případně i zkoumat v následujících letech.

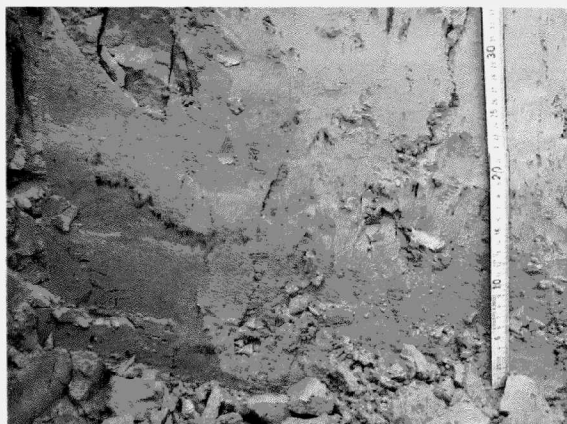
Na podzim jsme pokračovali v průzkumu lokality (obr. 17). V profilu, přibližně 15–20 m výše ve svahu od sondy z roku 2004 a z léta 2005, jsme zaznamenali nápadnou šedavou vrstvu, která byla silně poznamenána gravitačním ploužením, ale bylo jí možné sledovat v délce přibližně 5 m. Tato geliflukčně rozvlečená a dislokacemi schodovitě segmentovaná čočka šedavých sedimentů obsahovala hojně uhlíky, drobné štěpinky silexů a drobné zlomky spálených kostí (obr. 18). Proto jsme přistoupili k jejímu detailnímu průzkumu. Materiál z této čočky byl uložen samostatně od

ostatních nálezů z lokality. Vzhledem k přítomnosti drobných šupinek silexů i drobných zlomků přepálených kůstek bylo proplaveno přibližně 150 litrů tohoto sedimentu. Výsledkem plavení je kolekce téměř 300 drobných silexových odštěpků a asi 5 g spálených kůstek, o kterých předpokládáme, že nepochybně souvisejí s osídlením a že jsou vhodným materiálem na radiokarbonové datování. Mimo drobné odštěpky bylo získáno i 34 dalších artefaktů přímo z čočky a další 4 artefakty, jejichž příslušnost k čočce nebyla zřejmá (nálezy z nadložních vrstev a z rozrušených sedimentů v okolí). Surovinově a technologicky jsou tyto artefakty podobné ostatním nálezům ze severní části cihelny. Z nástrojů, které byly získány z čočky, stojí za pozornost série škradel, z nichž první je vysoké, vyčnělé a kombinované s mikrojádem (obr. 19:8), druhé je vysoké okrouhlé (obr. 19:10), třetí vysoké na úštěpu (obr. 19:9) a čtvrté je odlomená část hlavice vyčnělého škrabadla až hrotu (obr. 19:11). Kolekci nástrojů doplňují dvojité drásadlo na zlomeném úštěpu (obr. 19:15) a distální zlomek korové čepele s místní retuší a stopou impaktu na ventrální straně (obr. 19:14).

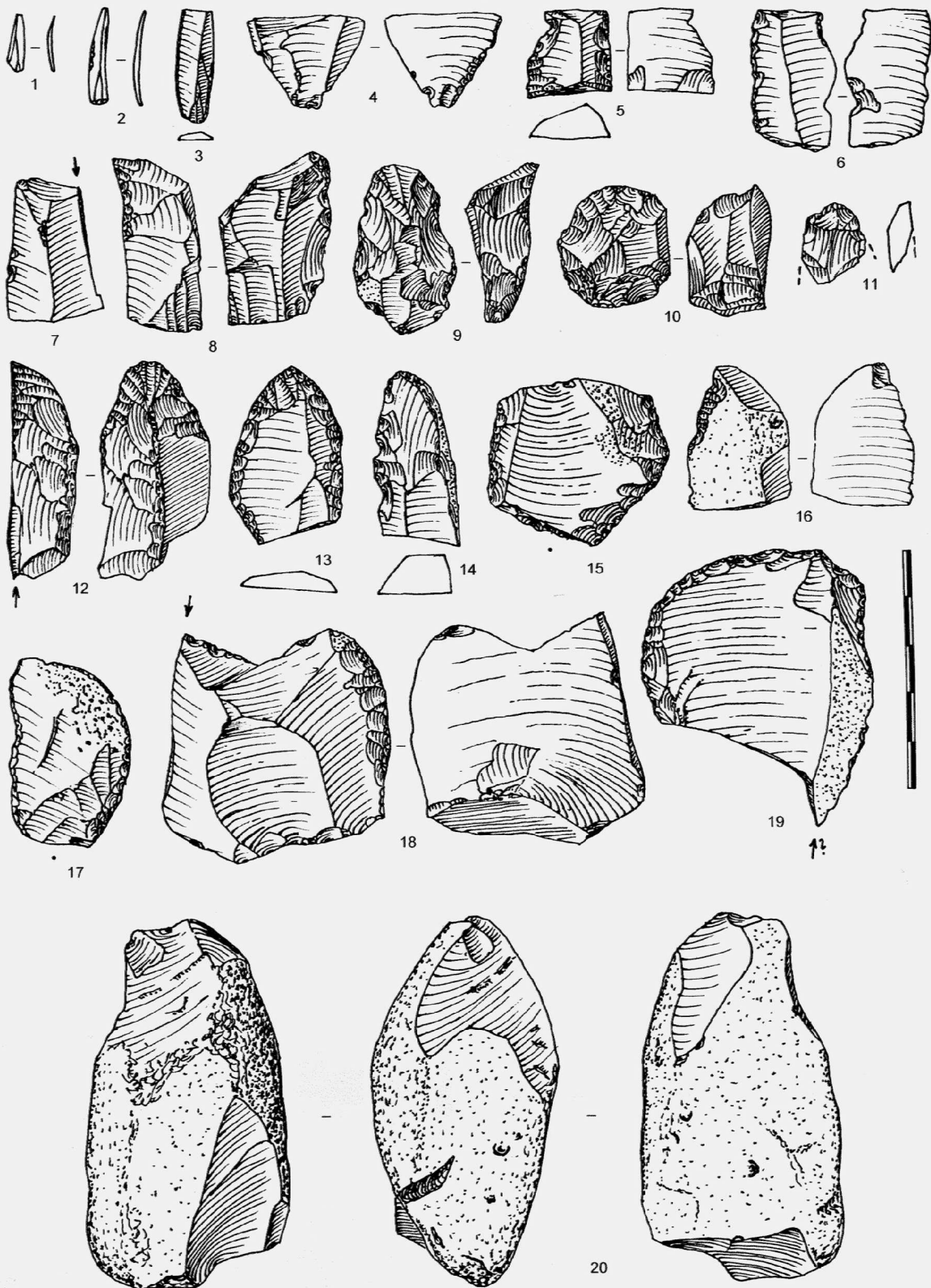
Z nadložních sedimentů byla získána pouze drobná čepelka s jemnou bilaterální retuší (obr. 19:3).

Nevyřešenou otázkou stále zůstává kulturní klasifikace a datování kolekcí. V technologickém spektru převažují úštěpy, čepele se vyskytují jen ojediněle a jádra jsou nehojná a netypická. V typologickém spektru zaujmou především strmé retušovaná škrabadla, která poukazují na aurignacké stáří souboru. Tuto klasifikaci podporují i charakteristické prohnuté mikročepelky (obr. 19:1,2). Původně (Škrdla 2005) byla nevýrazná kolekce artefaktů z lokality (získaná před rokem 2005) přiřazena k epigravetienu na základě geografické pozice a podobnosti se souborem z nedalekých Pohorelic (Škrdla 2004).

Radiokarbonové datum, které bylo získáno z mamutího klu ze sondy z roku 2004 (cf. Škrdla – Nývltová Fišáková – Nývlt 2005), naznačuje svou hodnotou opět aurignackou příslušnost souboru – 32 330 ± 900 BP (GrA-28280). Zde je ovšem třeba vzít v úvahu i okolnosti datování tohoto vzorku (cf. posudek J. van der Plichta).

Obr. 18. Napajedla. Detail popelovité čočky. Napajedla. Detail of the charcoal lens.

Obr. 19. Napajedla. Výběr materiálu.
 Napajedla. Selected artifacts.

Pro definitivní určení stáří bude třeba datovat další vzorky, konkrétně vzorky uhlíků a přepálených kostí z prozkoumané čocky.

Lokalita je situována v prostoru, který je intenzivně porušen gravitačními pohyby svrchních vrstev mladokvartérních sedimentů. Je jisté, že nálezy byly přemístěny svahovými procesy z prostoru výše ve svahu, kde lze očekávat možný relikt další (zřejmě původní) lokality, i když ani tento se nemusel zachovat. Pouze v jedné části lokality byl zdokumentován souvislejší horizont s nálezy (označen jako čocka a uložen separátně). V případě ostatních koncentrací nálezů je třeba vzít v úvahu možnost promíchání materiálů z různých období mladého paleolitu, protože ke gravitační rescedimentaci podle geologické situace zřejmě došlo až v pozdním glaciálu nebo na počátku holocénu. Z tohoto důvodu můžeme na této sekundární lokalitě teoreticky předpokládat nehomogenní soubor zahrnující nálezy od aurignacienu až po epigravettien. Z tohoto důvodu je materiál z jednotlivých úseků lokality a jednotlivých stratigrafických horizontů důsledně oddělován. K ověření otázky homogenity souboru a jeho (jejich) chronologického postavení bude nutné se v rámci pokračujícího výzkumu lokality zaměřit na hledání případné primární pozice lokality či lokalit, které předpokládáme výše ve svahu. Areál cihelny se jeví jako velmi perspektivní pro další výzkumy, a proto je nutné provádět nepřetržitý dohled v průběhu budoucí těžby (cihelna se má v následujících letech významně rozšířit jižním směrem).

Záchranný výzkum proběhl a příspěvek vznikl díky grantu GAČR 404-05-0305.

Petr Škrdla, Miriam Nývtová Fišáková, Daniel Nývt

Posudek 1. Komentář J. van der Plichta k datu.

GrA-28280 Napajedla-Brickyard 32330 ± 900 BP

Unfortunately, this sample did not contain any collagen, however, the residue was dateable. This was an extremely small sample, even for AMS, and had to be "diluted".

It is not surprising that the resulting age is older than expected. It is possible that we actually dated the soil material instead.

J. van der Plicht

Literatura

- Škrdla, P. 2004: Pohořelice (okr. Zlín). *Přehled výzkumů* 45, 112–114.
- Škrdla, P. 2005: *The Upper Paleolithic on the Middle Course of the Morava River*. Dolnověstonické studie 13. Brno: AÚ AV ČR.
- Škrdla, P., Nývtová Fišáková, M., Nývt, D. 2005: Napajedla (okr. Zlín). *Přehled výzkumů* 46, 198–201.

Resumé

We continued in rescue works within the Napajedla-brickyard site during the summer and autumn of 2005. We carried out two excavations: first, in the vicinity of the 2004 trench (Škrdla – Nývtová Fišáková 2004; Škrdla – Nývtová Fišáková – Nývt 2005), and the second, some 15–20 m upslope, where we documented a lens of down-

slope redeposited cultural layer including charcoal, charred bone microfragments, and stone artifacts. The collection of artifacts consists of Aurignacian implements (carinated scrapers, a steeply retouched blade, Aurignacian bladelets), which can be classified as Aurignacian or, possibly, as Epigravettian. The date obtained from the mammoth tusk from the 2004 excavation cannot be assumed to be relevant for the whole collection; therefore we prepared two additional samples (charred bone and charcoal samples) in order to determine the antiquity of this site more precisely.

NUZÍŘOV (okr. Brno-venkov)

Nuzířov II, „V Brabince“. Paleolit. Sídliště. Povrchový průzkum.

V rámci ověřování poloh paleolitických lokalit v oblasti Kuřim – Tišnov – Černá hora se podařilo potvrdit polohu méně známé lokality Nuzířov II „V Brabince“, ze které pochází několik patinovaných úštěpů (Klíma 1962a, 21; Oliva – Doležel 1985, 18; Oliva 1989, 20). Povrchovým průzkumem malého políčka na jižní straně silnice Nuzířov-Lipůvka (obr. 20) jsme našli patinovaný úštěp (JTSK 601660.1 1144918.4), který jistě souvisí se staršími nálezy (obr. 21).

Práce byla podporována institucionálním vědeckým záměrem č. MK00009486202 a projektem GAČR č. 404/03/0157.

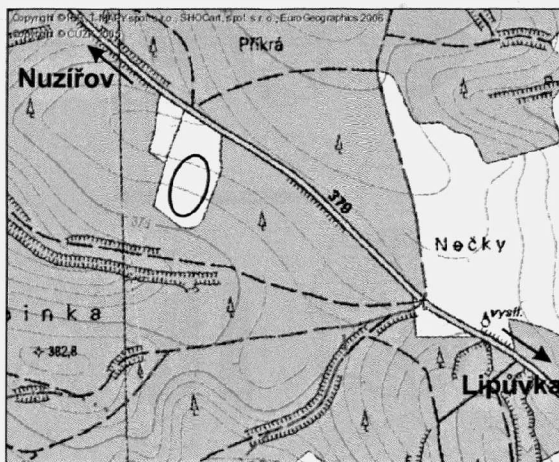
Petr Neruda, Zdenka Nerudová

Literatura

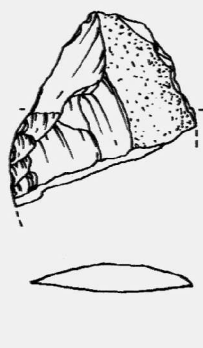
- Klíma B. 1962: Průzkum paleolitických stanic v r. 1961. *Přehled výzkumů* 1961, 21–22.
- Oliva M. 1989: Paleolit. In: Belcredi L. – Čížmář M. – Oliva M. – Salaš M. eds.: *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*, Brno, 8–32.
- Oliva M. – Doležel J. 1985: Nové paleolitické nálezy z Tišnovska. *Přehled výzkumů* za rok 1983, 17–19.

Resumé

A new patinated flake confirms the location of the site.

Obr. 20. Nuzířov II. Ovál – pozice lokality. Nuzířov II. Oval – location of the site.

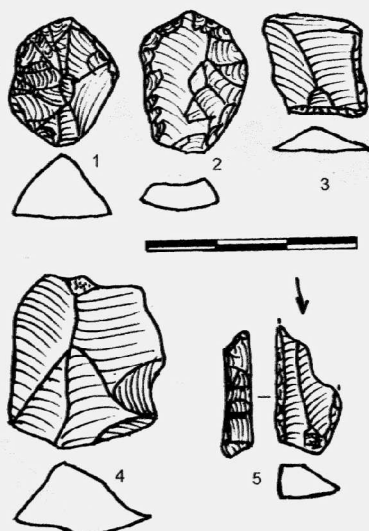

Obr. 21. Nuzífov II. Zlomok úštěpu.
Nuzífov II. Broken flake.

POPŮVKY (okr. Brno-venkov)

„Pod šípem“. Pozdní paleolit-mezolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Na známé neolitické lokalitě (naposledy Palečková – Kuča – Vokáč v tisku) bylo mezi početnou štípanou industrií, která nepochybně náleží neolitu, identifikováno několik artefaktů, které se některými parametry (patina, typologie) z kolekce vymykají. Těchto artefaktů se doposud podařilo shromáždit sedm, přičemž o jednom již bylo předběžně referováno (Kuča – Žákovský 2001). Jedná se o několik nástrojů, z nichž vyniká nepatinované miniaturní okrouhlé, vysoké škrabadélko ze silicitu z glacienních sedimentů (obr. 22:1), další drobné, nepatinované nehtové škrabadélko z rohovce typu KL II (obr. 22:2), proximální fragment slabě patinované čepele s otupeným bokem ze silicitu z glacienních sedimentů, která byla zlomena následkem impaktu v ose artefaktu (obr. 22:5), nepatinovaný fragment drobné čepele s příčnou retuší z rohovce typu KL II (obr. 22:3), dva slabě patinované úštěpy (siliciz z glacienních sedimentů a moravský jurský rohovec) a silně patinovaný úštěp křídového spongiového rohovce.

Obr. 22. Popůvky. Výběr materiálu.
Popůvky. Selected artifacts.

Drobná kolekce štípané kamenné industrie, která byla vyčleněna z neolitické kolekce, je svým charakterem zařaditelná do pozdního paleolitu až mezolitu.

Martin Kuča

Literatura

- Kuča, M., Žákovský, P. 2001: Popůvky (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 42 (2000), 119.
- Palečková, O., Kuča, M., Vokáč, M., v tisku: Nové poznatky z neolitického sídliště v Popůvkách, okr. Brno-venkov. *Otázky neolitu a eneolitu* 2005.

Resumé

It has been determined that the rich collection of Neolithic chipped stone artifacts from the site of Popůvky-Pod šípem includes several artifacts which have been reclassified as Late Paleolithic/Mesolithic.

PŘEROV (k. ú. Předmostí u Přerova, okr. Přerov)

Ulice Hranická. Pleistocénní fauna. Záchranný výzkum.

V rámci projektu regenerace panelového sídliště Přerov II-Předmostí, lokalita „Centrum“, došlo k překládce kanalizace na ulici Hranická. Terénní část záchranného archeologického výzkumu provedlo Muzeum Komenského v Přerově v termínu 30.8.-2.9. 2005.

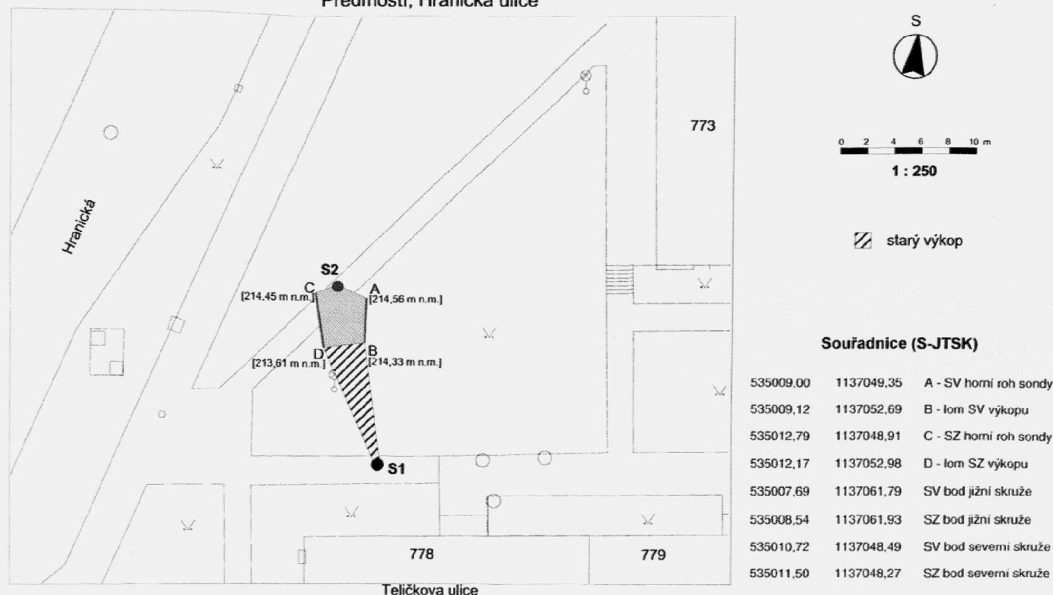
Prvotním impulzem pro provedení záchranného archeologického průzkumu byla série terénních úprav v prostoru dolní, tj. jižní části ulice Hranická, které souvisely s vybudováním malého náměstíčka (v místě bývalé Masarykovy návsi). Toto náměstíčko vyplnilo volné prostranství mezi střediskem Skalka, domovním blokem v Teličkově ulici a hlavní komunikační tepnou Předmostí procházející ulici Hranická (obr. 23). Většina terénních prací byla realizována v jihozápadním cípu pozemku č. p. 30/7.

Přestože v době našeho příchodu na lokalitu byl již čtyřicetimetrový úsek kanalizačního výkopu zasypan, podařilo se zachytit a zdokumentovat neporušenou situaci ve zbývajícím třímetrovém úseku trasy kanalizace. Poloha s neporušenou situací se nachází mezi dvěma kanalizačními skružemi položenými několik metrů od sebe mezi severozápadním nárožím a severním vchodem do domovního bloku Teličkova č. p. 1. Obě dokumentované stěny třímetrového úseku výkopu se nacházely blíž druhé, severněji položené kanalizační skruži S2. Zde byly začištěn východní profil (A-B) západní profil (C-D). Zbývajících část úseku výkopu směřující ke skruži S1 je zasypaná až do 6 metrů šterkem. Jedná se o zasypanou depresi, kde byl původně umístěn tanker staré čerpací stanice.

V hloubce cca 240 cm pod úroveň současného povrchu byla ve východním i západním profilu dokumentované úseku výkopu zaznamenána geliflukčné resedimentovaná vrstva, která obsahovala pleistocénní osteologický materiál (obr. 24).

V případě revizního archeologického výzkumu je třeba vzít v potaz, že širší okolí nálezu bylo po celé 20. století vystaveno množství terénních úprav a zásahů a že nad možnými neporušenými situacemi probíhají nejrůznější inženýrské sítě.

POLOHA SONDY
Předmostí, Hranická ulice

Obr. 23. Předmostí - Hranická ulice. Situační plán výzkumu. Podle F. Kudy.
Předmostí - Hranická Street. Excavation plan. After F. Kuda.

Z lokality byl získán pouze paleontologický materiál, v rámci kterého byly identifikovány následující druhy savců: mamut srstnatý (*Mammuthus primigenius*), kůň sprašový (*Equus germanicus*) a vlk obecný (*Canis lupus*). Blíže neurčitelné kosti byly rozděleny do velikostních kategorií: středně velký savec (velikost vlka) a velký savec (velikost koně).

Četnost nálezů jednotlivých částí kostry u jednotlivých druhů je uveden v tabulce 2. Z mamuta se dochovaly kosti lebky, zuby, krční obratel a kosti nohou. Z koně sprašového převážně fragmenty žebra a lebky. Z vlka kosti zápěstí, frag-

ment páneve a fragmenty dlouhých kostí. Velkému a středně velkému savci náleží fragmenty dlouhých kostí. Podle četnosti jednotlivých částí koster zvířat lze říct, že se jedná spíše o okraj lokality. Přítomná kost autopodia vlka by mohla ukazovat na zbytek stažené kožešiny. Všechny kosti patřily vždy jednomu jedinci u každého druhu savce.

Co se týče skladby zvířat, tak se nijak nevymyká ze spektra zvířat zde nalezených dříve (Maška, 1884, 1885, Kříž, 1903, Pokorný, 1951, Mostecký, 1961, Musil, 1968). Zřejmě se jedná o pokračování lokality Předmostí III (Klíma, 1984).

Tab. 2. Předmostí. Četnost nálezů částí kostry u jednotlivých druhů. F-fragments.
Frequencies Předmostí. Frequency of individual species/MNI.

Druh zvířete/druh kosti	mamut srstnatý	kůň sprašový	vlk obecný	velký savec	středně velký savec
lebky		5F			
dolní čelisti	1				
zuby	2				
atlasy	1				
obratle	1				
žebra		19F			
zápěstní kosti	1		1		
záprstní kosti	1				
prstní články	1				
páneve		1	1		
zánártní kosti	2				
metapodia - distální části	1				
fragmenty dlouhých kostí	8		6	2	5

Obr. 24. Předmostí - Hranická ulice. Detailní záběr na kosti rozvlečené geliflukcí.
Předmostí - Hranická Street. A detailed view of the bones redeposited by gelifluction.

Výzkum se omezil pouze na dokumentaci stěn výkopu a odběr vzorků. Byl získán paleontologický materiál, kamenná industrie nebyla nalezena.

Výše zmíněný výzkum opět poukázal, že možnosti archeologického výzkumu v samotném centru Předmostí nejsou zcela vyčerpány, a zároveň potvrdil nezbytnost preventivních dohledů nejen na samotné Lokalitě I (Skalka) a Lokalitě II (Hradisko) (cf. Svoboda 2000, 10–12), ale i v jejich širším okolí. Výzkumu v roce 2005 v ulici Hranická předcházela jen o pár metrů vzdálený výzkum B. Klímy a J. Svobody realizovaný v letech 1982–1983, který v této části Předmostí, v jedné ze základových van budoucího panelového bloku v Teličkově ulici č. p. 1, zdokumentoval skládku mamutích kostí s drobnými radiolaritovými úštěpy (Klíma, 1984, 9). Z výše uvedeného vyplývá, že výzkum z roku 2005 rozšířil poznatky předchozího výzkumu na lokalitě III, a potvrdil tak význam tohoto místa.

Poděkování

Za cenné informace děkujeme J. Mikulíkovi.

Miriám Nýltlová Fišáková, Zdeněk Schenk

Literatura

- Kříž, M. 1903: *Beiträge zur Kenntnis der Quartärzeit in Mähren*. Steinitz.
- Klíma, B. 1984: Zachraňovací výzkum v Přerově-Předmostí (okr. Přerov). *Přehled výzkumů 1982*, 9.
- Maška, K.J. 1884: Neue Lössfunde bei Předmost in Mähren. *Corr. blatt. d. D. Ges. F. Anthr., Ethn. U. Urgech.*, Berlin.
- Maška, K.J. 1885: Mammuthmilchzähne von Předmost in Mähren. *Sitz. Ber. D. Niederrhein. Ges. Bonn*.
- Mostecký, V. 1961: Pleistozäne Säugetiere aus dem Steinbruch auf Chlum. *Časopis Národního Muzea*, XLVI, B, 3–4, 153–187, Praha.
- Musil, R. 1968: Die Mammutmolaren von Předmostí (ČSSR). *Paläontologische Abhandlungen* 3/1, 1–192.

Pokorný, M. 1951: Příspěvek k paleontologii diluvia v Předmostí u Přerova. *Časopis Moravského Muzea, řada historická*, 36, 33–52.

Svoboda J. 2000 *Předmostí*. Archeologické památky střední Moravy, svazek I.

Resumé

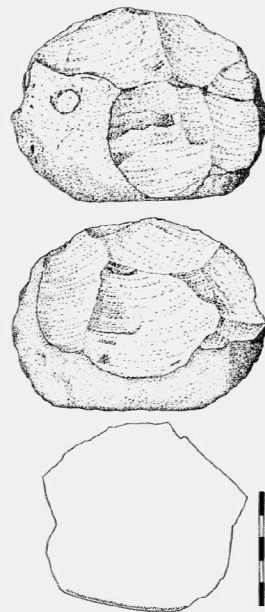
The rescue excavation in Přerov-Předmostí, Hranická Street yielded a collection of paleontological material from an intact layer of geliflucted sediments. Woolly mammoth, horse, wolf and bones from middle-sized and large-sized mammals were identified at this locality.

No stone artifacts were found. Each bone is from a single individual from each mammal species. The spectrum of the faunal finds is similar to that of the earlier excavations. This site probably represents the periphery of site Předmostí III (Klíma, 1984).

SOKOLNICE (okr. Brno-venkov)

Hřeben SZ obce. Starý paleolit (?). Sídliště (?). Povrchový průzkum, geologická sondáž.

V roce 2003 předal M. Šimandl ústavu Anthropos křemenný artefakt, který nalezl povrchovým průzkumem ploché části hřebene SZ obce Sokolnice (JTSK 591287.1 1169724.8). Jedná se o polyedricky osekávaný valoun o rozměrech 109 × 80 × 82 mm, přičemž původní, vodou opracovaný povrch zůstal zachovaný na cca 1/4 plochy (obr. 25). Na modifikované části valounu lze rozlišit 14 úderů. Hrany jsou eolizované, ale negativy včetně kontrabulbů jsou zřetelně čitelné. Na povrchu jsou patrné stopy rzi od radlice, ale jinak není artefakt poškozený. Morfologicky i stavem zachování povrchu zcela zapadá do skupiny valounových nástrojů starého paleolitu. Jednoznačně však stanovit stáří artefaktu nelze.

Obr. 25. Sokolnice. Křemenný polyedr.
Sokolnice. Quartz polyhedral pebble.

Vzhledem k dobrému zachování předmětu i k jeho předpokládanému stáří jsme 16. 6. 2005 přistoupili k sondáži v místě nálezů s cílem určit možnou stratigrafickou pozici nalezeného předmětu, a dalších artefaktů, které by se našly v kontextu pleistocenních sedimentů. Sonda byla umístěna v mírné depresi na temeni plochého hřebene (obr. 26). V těchto místech jsme na povrchu objevili větší množství kamenných předmětů, z nichž některé se svým charakterem blížily zmiňovanému polyedru.

Sonda o rozměrech 1 × 1 m však nepřinesla očekávané výsledky. V cca 30 cm mocné ornici se nacházelo větší množství křemenného a křemencového materiálu, který se zde zachoval jako zbytek terasy, neboť SZ směrem na hraně do údolí potoka Dunávka se tento materiál rychle vytrácí. Podloží pak tvoří třetihorní jíly, přičemž do jejich horní hladiny ještě zasahuje báze terasy. Tato jílovitá vrstva je mocná více než 2,5 m. Podle pozorování ve výše zmíněném údolí se v podloží jílovité vrstvy nacházejí třetihorní píský obsahující korály.

Sondážními pracemi se nepodařilo potvrdit staropaleolitické stáří artefaktu, ale získané poznatky takovou dataci ani nevyklučují. Několik dalších artefaktů navíc naznačuje

možnost, že se v těchto místech může nacházet plocha s doklady pobytu staropaleolitických lovců.

Předmět je uložený ve sbírce ústavu Anthropos Moravského zemského muzea pod číslem 115962, přír. č. 1/04.

Práce byla podporována institucionálním vědeckým záměrem č. MK00009486202.

Petr Neruda, Zdeňka Nerudová, Michal Šimandl

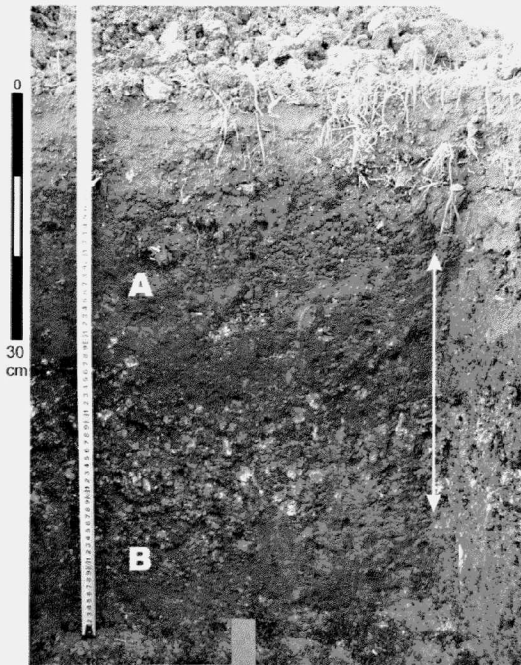
Resumé

A polyhedral quartz pebble was found by M. Šimandl as a surface find NW of the village of Sokolnice. 14 scars are preserved on the lightly aeolized surface of the artefact. Morphology indicates a Lower Paleolithic Age. A new geological trench could not determine the chronostratigraphic provenience of the artifact.

SPYTIHNĚV (okr. Zlín)

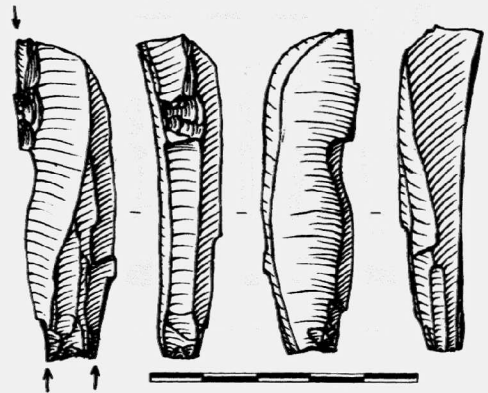
„Duchonce“. Gravettien. Sídliště. Povrchový průzkum.

Při pokračování povrchového průzkumu lokality (Škrdla – Nývltová Fišáková 2004) byla v roce 2005 získána drobná kolekce artefaktů (6 ks).

B Báze vrtu 2,5 m od dna sondy
Pod jílem se nacházejí třetihorní píský

Obr. 26. Sokolnice. Geologická sonda. A – holocenní půda, B – třetihorní jíly, šipka – rozptýl valounů terasy. Sokolnice. Geological trench. A – Holocene soil, B – Tertiary clays, arrow – location of terrace pebbles.

Obr. 27. Spythněv. Vícenásobné rydlo.
Spythněv. Multiple burin.

Za pozornost stojí pouze vícenásobné rydlo (obr. 27), které sestává z dvojitého na příčně retušovaném proximálním konci čepele a jednoduchého na odlomeném distálním konci čepele. Tento artefakt představuje nepodařený produkt – při rydlovém úderu na pravou (při pohledu na dorzální stranu) proximální hranu došlo k přeběhnutí rydlového odpadu (plunging burin spall). Rydlo bylo vyrobeno z červenohnědého radiolaritu. Tento artefakt rozšiřuje nepočtenou kolekci nástrojů z lokality.

Záchranný výzkum proběhl a příspěvek vznikl díky grantu GAČR 404-05-0305.

Petr Škrdla

Literatura

Škrdla, P., Nývltová Fišáková, M. 2004: Spythněv (okr. Zlín). *Přehled výzkumů* 45, 115–116.

Škrdla, P., Nývltová Fišáková, M., Novák, M., Nývlt, D. 2005: Splytihněv (okr. Zlín). *Přehled výzkumů* 46, 207–211.

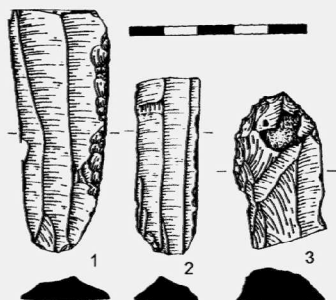
Resumé

Continuing surface surveys at the site of Splytihněv-Duchonice yielded a collection of 6 artifacts including a radiolarite multiple burin (obr. 27).

ŠÍŠMA (okr. Přerov)

„Domovina“. Mladý paleolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový sběr.

V rámci revizních povrchových sběrů se podařilo shromáždit nečetnou, nicméně zajímavou kolekci patinované paleolitické štípané kamenné industrie ze známé polykulturní lokality na katastru obce Šišma. Kolekce sestává ze dvou retušovaných čepelí a slabě patinovaného škrabadla (obr. 28). Artefakty byly vyorány hlubokou orbou a jejich výborné zachování nasvědčuje tomu, že by mohly pocházet z čerstvě narušené intaktní vrstvy. Nálezy s velkou pravděpodobností patří k aurignacienskému osídlení, kterému náleží značné množství lokalit na katastrech sousedních obcí v oblasti Kelčské pahorkatiny.

Obr. 28. Šišma. Artefakty. Kresba D. Figel.
Šišma. Artifacts. Drawing by D. Figel.

Lokalita se nachází při severovýchodním okraji obce, ve východní části jižního okraje svahu trati „Domovina“. Nálezová poloha je situována v okolí bodu 49°28,046' N a 17°35,291' E (WGS-84). Nadmořská výška místa nálezů je 284 m.

Na výskyt patinované paleolitické industrie upozornil již v 80. letech 20. století J. Pavelčík na stránkách *Přehledů výzkumů*. O paleolitickém osídlení při severovýchodním okraji obce Šišma se zmiňuje hned dvěma zprávami. V první hovoří o nálezů patinovaného silexu z lokality při severním okraji obce (Pavelčík 1987a, 20).

Ve druhé zprávě se zmiňuje dokonce o nálezů bílé patinovaného hrotu typu des Vachons. Možnost paleolitického osídlení v těchto místech ovšem vyvrací názorem, že se ojedinelý paleolitický artefakt ocitl na lokalitě v souvislosti s mladším neolitickým osídlením (Pavelčík 1987b, 22).

Oba výše zmíněné nálezy se dají polohopisně ztotožnit s novými nálezy ve východním cípu trati „Domovina“. Tímto se soubor patinované kamenné industrie rozrostl a potvrdil tak v těchto místech paleolitické osídlení.

Výše uvedené nálezy by mohly být jistým vodítkem k objevení početnějšího souboru reprezentativních artefaktů a impulzem pro případný zjišťovací výzkum, který by mohl vnést světlo do poznání stratigrafie mladopalcolitických lokalit na moravském Záhoří.

Zdeněk Schenk, Dalibor Figel

Literatura

Pavelčík J. 1987a: Drobné nálezy ze Šišmy (okr. Přerov), *Přehled výzkumů* 1984, 20–21

Pavelčík J. 1987b: Další nálezy ze Šišmy (okr. Přerov), *Přehled výzkumů* 1985, 22

Resumé

A small collection of Paleolithic artifacts was collected in the field of „Domovina“, on the cadastral territory of the village of Šišma. These finds add to an already existing collection reported by Pavelčík (1987a,b).

UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uh. Hradiště, okr. Uh. Hradiště)

„Kopaniny“. Gravettien – willendorf-kostenkien. Sídliště (?). Systematický výzkum.

V roce 2005 jsme strojově vyhloubili sondu ve svahu nad tenisovým kurtem. Navázali jsme tak na plochy odkryté Procházkou (1983), Seitlem a Valochem (1998) a Škrdlou (2004). Výkop byl situován těsně nad plotem, který ohraničuje tenisový kurt. Sonda měla délku 23 m, šířku 160 cm a hloubka kolísala v rozmezí od 1 do 2,5 m. Veškeré nálezy byly vázány na tence zvrstvené až laminované geliflukční ploužené koluviální sedimenty v podloží pleniglaciální spraše (obr. 29). Výzkumem byla získána kolekce osteologického materiálu (mamut a kůň) a jeden artefakt štípané kamenné industrie (hrotitá čepel). Drobná sonda, která byla situována přibližně 40 m výše ve svahu, zachytila ojedinelý zlomek mamutí kosti. Výzkum polohy Kopaniny prokázal, že ojedinelé nálezy je možné předpokládat v prostoru celého svahu nad tenisovým kurtem. Nelze však vyloučit ani přítomnost akumulace nálezů podobných těm, které zkoumal Procházka nebo Seitl s Valochem.

Obr. 29. Jarošov-Kopaniny. Výzkum v roce 2005.
Jarošov-Kopaniny. 2005 excavation.

Obr. 30. Jarošov-Podvršťa. Výzkum v roce 2005.
Jarošov-Podvršťa. 2005 excavation.

Podvršťa. Gravettien – pavlovien. Sídliště. Systematický výzkum.

Cílem výzkumu v roce 2005 bylo ověření stratigrafických pozorování z roku 2000 (obr. 30). Tehdy bylo v rohovém sektoru S151 zdokumentováno zdvojení náleзовého horizontu (Škrdla 2001).

V nejspodnější části profilu se v colické sérii nachází pohřbená fosilní půda představovaná velmi slabě vyvinutou kambizemí, která velmi pravděpodobně odpovídá PK I. Dále pokračuje poměrně komplikovaná koluviální série začínající vrstvou velmi jemnozrnných prachovitých písků uložených jako gravitační proudové sedimenty. Uvnitř koluviální série se vyskytuje několik erozních rozhraní ukazujících na opakovaný gravitačně proudový transport a následnou akumulaci materiálu. Spodní kulturní vrstva má ostrý erozní povrch oddělující ji od nadložní bázní části mezivrstvy – jilovitoprachových geliflukčních koluviálních sedimentů. Organikou bohatá neprůběžná často čočkovitá vrstvička mezivrstvy přechází do jilovitoprachových geliflukčních koluviálních sedimentů, které jsou ukončeny pouze několik mm mocnou geliflukčně rozvrženou prachovitou vrstvičkou kulturní vrstvy. Ta byla zřejmě re sedimentována z čočkovité, organikou bohaté vrstvy z polohy výše po svahu. Celá koluviální série je obecně nevápnitá nebo jen málo vápnitá, ale občas se zde vyskytují bělavé vápnité záteky z nadložních spraší. Koluviální série je ukončena ~10 cm mocnou erozně začínající vrstvou planárně zvrstvených až laminovaných geliflukčně re sedimentovaných spraší s velmi hojnými vápnitými konkréciemi, které označujeme za střední vrstvu. Vrstva svahově re sedimentovaných spraší přechází pozvolna do masivní vápnité spraše s občasnými cívavými a konkréciemi a místy skvrnami oxidů železa. Celý stratigrafický sled je ukončen holocenní kambizemí, která má však díky orbě ostrou bázi a byla antropogenně silně ovlivněna.

Tab. 3. Jarošov-Podvršťa. Datování.
Jarošov-Podvršťa. Dating.

No.	Sample ID	Location	Value	
GrA-30008	Jarošov II-6	S203a, middle layer	26,350± 140	BP
GrA-30009	Jarošov II-7	S205c, lower layer	27,800± 160	BP

V průběhu výzkumu byl důsledně oddělován materiál ze střední vrstvy, z mezivrstvy a ze spodní vrstvy. V případě, že stratigrafická situace nebyla zcela zřejmá, byl materiál přiřazen do mezivrstvy. Tak jsme zabránili zkreslení výsledků porovnání obou vrstev – střední a spodní.

Výzkumem byla získána kolekce 234 artefaktů štipané kamenné industrie zaměřených ve třech souřadnicích, 69 mikrolitů (mikrolity jsou uvedeny jako samostatná kategorie, pouze 5 jich bylo nalezeno při výzkumu a byly zaměřeny, ostatní jsou z výplavu) a dalších 2128 artefaktů z výplavu (většinou menších než 1,5 cm), početný osteologický materiál a 59 ks hrudek červeného barviva (30 ks ze střední vrstvy, 19 ks z mezivrstvy a 10 ks ze spodní vrstvy).

Získaná nekalibrovaná radiokarbonová data jsou uvedena v tab. 3.

Drobné odlišnosti v náleзовém inventáři (více přepálených artefaktů, mikrolitických nástrojů a rydlových odpadů ve střední vrstvě a naopak mírný nárůst silicítů z ledovcových sedimentů ve vrstvě spodní; převaha malé fauny ve spodní vrstvě a naopak převaha velké fauny ve vrstvě horní) z jednotlivých vrstev, různý charakter sedimentu jednotlivých vrstev (střední vrstva se ukládala v sušším prostředí a spodní ve vlhčím) a rozdíl v absolutním datování (1 500 let) potvrdily oprávněnost hypotézy o určitém hátu mezi uložením střední a spodní vrstvy. Detailní vyhodnocení výzkumu je připravováno k publikaci v Archeologických rozhledech.

Výzkum proběhl a příspěvek vznikl díky grantu GAČR 404-05-0305.

Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Martin Novák,
Daniel Nývlt

Literatura

- Procházka, R. 1983: Záchranný výzkum paleolitické stanice v Uherském Hradišti-Jarošově, okr. Uherské Hradiště. *Archeologické rozhledy* 35, 552–554.
- Seitl, L. and Valoch, K. 1998: Stanice gravettienských lovců mamutů v Jarošově. *Acta Mus. Moraviae, Sci. soc.*, 83:67–81.
- Škrdla, P. 2001: Uherské Hradiště (k. ú. Jarošov u Uh. Hradiště, okr. Uh. Hradiště). *Přehled výzkumů* 42 (2000), 122–126.
- Škrdla, P. 2004: Uh. Hradiště (k. ú. Jarošov u Uh. Hradiště, okr. Uh. Hradiště). *Přehled výzkumů* 45, 116–117.

Resumé

In 2005, we excavated two sites of Jarošov II site complex. The excavation in the field of Kopaniny yielded a small collection of mammoth and horse bones and an isolated stone artifact – a pointed blade. We demonstrated that the entire area above the tennis court represents a potential archaeological site.

The excavation in the field of Podvršťa was aimed at confirming the stratigraphic observations from the 2000 excavation season in sector S151, where cultural material was found in two separate layers. We excavated and compared materials from both layers and we identified several differences between them. A chronological difference was also confirmed by ^{14}C dating and by a detailed lithostratigraphic study.

ÚNANOV (okr. Znojmo)

SZ okraj obce. Kvartérní profil. Záchranný výzkum.

Při plánované výstavbě rodinného domku v obci Únanov bylo při hloubení základů sklepa odhaleno několik mohutných sprašových profilů, z nichž jeden obsahoval fragmenty kostí, větší množství uhlíků a přepálený sediment červené barvy. Protože se zjevně jednalo o nález pleistocenního stáří, informoval Z. Čižmář, který vedl odborný archeologický dohled nad stavbou, pracovníky ústavu Anthropos a přizval je k posouzení nálezové situace (obr. 31).

Obr. 31. Únanov. Dokumentace profilu.
Únanov. Description of the profile.

Dne 7. 9. 2005 jsme provedli dokumentaci nálezového místa, které se nachází na mírném SVV svahu, v nadmořské výšce 305 m. Nejkomplexnější stratigrafický sled jsme zachytili v profilu označeném UNANS0501 (JTSK: 641796,8 1188508,4).

Při terénních úpravách byl obnažen sprašový profil do hloubky 2,6 m (obr. 32). Pod strženou holocenní půdou se nacházela vrstva přemístěného sprašového sedimentu (A) s cívary a hojnou příměsí úlomků hornin, pocházejících asi z výše položených míst. V podloží se nacházel komplex fosilních půd, který se skládal ze slabé půdy (B) o mocnosti cca 20–30 cm, která plynule přecházela do 70 cm mocné, tmavě hnědé půdy „C“ (Munsel 7,5YR3/4, měřeno za vlhka), představující zřejmě A-horizont fosilní půdy, která byla zejména na bázi panterovaná. Na dně sondy se našla rezavě hnědá půda (D), zřejmě B-horizont, s detritem a písčitou frakcí (Munsel 10YR4/6). Mocnost půdy jsme v odkrytém profilu nezachytili. Makroskopicky lze hledat analogie k tomuto půdnímu komplexu např. v Mašovicích (Havlíček – Smolíková 2003) nebo v Moravském Krumlově IV (Neruda – Nerudová – Oliva 2004).

V horní hladině hnědé půdy (C) se nacházela koncentrace fosilních kostí, které byly po konzervaci a rekonstrukci odebraných zlomků určeny G. Dreslerovou jako mediální

phalanx bovida. V jejich blízkosti se nacházel mrazem rozpuštěný rohovec, který ale nejevil znaky intencionálního používání. Přibližně v hloubce 2 m se našla vrstva přepáleného půdního sedimentu v kontextu většího množství uhlíků, které se mimo prostor dokumentovaného profilu v půdě nacházely jen ojediněle. Je obtížné rozhodnout, zda se jedná o zbytky ohniště. Bohužel se prozatím nepodařilo najít žádný jednoznačný doklad přítomnosti člověka.

Na základě současných poznatků je prozatím obtížné časově zařadit nalezenou situaci. Podle již zmíněných analogií jsou podobné půdy spojovány s holsteinským interglaciálem, ale ukazuje se, že v případě jejich přemístění, které na této lokalitě nelze vyloučit, se může datace dost výrazně změnit, jak ukazují výsledky datování na lokalitě Moravský Krumlov IV. Rozhodně nalezená situace spadá do období starší doby kamenné a je pravděpodobné, že je starší než poslední interglaciál (OIS 5c).

Práce byla podporována institucionálním vědeckým záměrem č. MK00009486202.

Zdeněk Čižmář, Petr Neruda, Zdeňka Nerudová

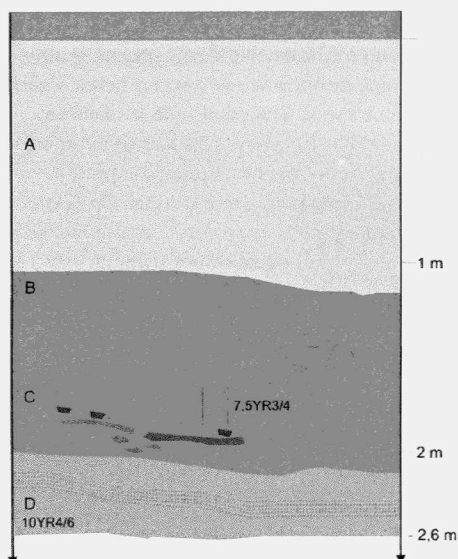
Literatura

Havlíček P., Smolíková L. 2003: *Neolitický rondel v Mašovicích: kvartérní a paleopedologické výzkumy*. Thajensia (Znojmo) 2003, 5: 3–9.

Neruda P., Nerudová Z., Oliva M. 2004: Stratigrafie paleolitických lokalit v oblasti Krumlovského lesa (okr. Znojmo), *Acta Mus. Moraviae*, Sci. soc. 89, 3–58.

Resumé

A rescue excavation (fig. 31) near Únanov uncovered a Pleistocene fossil soil complex (fig. 32: B-D), probably earlier than the last interglacial (OIS 5c). The dark brown soil contained animal bone fragments (medial part of bovid *phalanx*) in the upper part, and charcoal and burnt sediment in the lower part of the profile. Unfortunately, no archaeological finds have been found.

Obr. 32. Únanov. Stratigrafická situace.
Únanov. Stratigraphic sequence.

T

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07